

Oppilaat
kehittävät
kouluruokaa

Kultur
i kvarteret
Victoria

Koteja
Keskuspuiston
kainaloon

Lukijakilpailu
Sivulla 26 jäljitetään
kaunista vanhaa salia:
mikä se oli ja missä se
sijaitsi aikanaan?

- 07 KUSKITON** bussiliikenne nytkähtää eteenpäin lokamarraskuun vaihteessa, jolloin automaattibussin suunnitellaan liikennöivän Jätkäsaaren–Ruoholahden alueella.
- 08 KESKUSPUISTON** kainaloon rakennettavasta Kuninkaantammesta tulee aivan omanlaisensa persoonallinen lisä Helsingin monimuotoisten asuinalueiden joukkoon.
- 10 KAUPUNKI** siirtyi uudelleenlaiseen johtamisjärjestelmään kesän alussa. Mitä uusi pormestari ja uudet apulaispormestarit ajattelevat Helsingin tulevaisuudesta?
- 12 PÄÄHENKILÖ**, kaupunkiaktivisti Jaakko Blomberg kertoo, että helsinkiläisten tapa ottaa kaupunki haltuun ja järjestää tapahtumia kiinnostaa maailmalla.
- 14 TURVAPAIKAN** saaneiden työllistymistä parannetaan oppisopimuksin ja työssä oppimisella. Opetusryhmiin on ollut kova tunku.
- 15 TEATTERIA**, sirkusta, musiikkia, liikuntaa, näyttelyitä – vaikka mitä kivaa on tarjolla pimeneviin syysiltoihin. Lue lisää kulttuurin ja vapaa-ajan teemasivuilta.
- 19 NUORIA** aletaan kouluttaa, jotta rasismi ja vastakkainasettelu eivät lisääntyisi. Heille on räätälöity Minun silmin Sinun silmin -ohjelma.
- 20 KOULURUOKAA** kehitetään yhdessä oppilaiden kanssa. He ovat maistelleet uudet kasvisruoat, jotka tulivat tänä syksynä ruokalistalle.
- 22 STADILLA DUUNISSA**. Asiantuntija Ulla Pietiläisen työpäivät ovat kuluneet viime vuoden aikana tiiviisti uuden Helsinki-ilmeen valmistelussa.
- 27 SVENSKA SIDOR**. Visionen var att kvarteret Victoria skulle samla finlandssvenska aktörer inom konst och kultur. Nu tar teater, film och föreningar plats i huset.
- 30 IN ENGLISH**. Helsinki is a pioneer among cities worldwide in operating autonomous buses in regular traffic.

Tulevaisuuden työtoveri tai asiakaspalvelija voi olla robotti.

ROBOTIIKAN ja keino- eli tekoälyn hyödyntäminen voivat tarjota sekä uudenlaisia ratkaisuja kaupungin palvelutuotantoon että uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Tulevaisuudessa sähköiset ja automaattiset liikkumisratkaisut mullistavat liikenteen. Kuskittomia, etäohjattavia busseja testataan jo Helsingissä, kuten tässä lehdessä kerrotaan. Älykkäästi soveltaen tekninen kehitys vapauttaa rutiinitöistä käsipareja ja tuo enemmän inhimillistä vuorovaikutusta sinne, missä se ei ole korvattavissa.

Suomi on suuntaamassa digitalisaation, tekoälyn ja robotiikan hyödyntäjänä kansainvälisen kehityksen kärkeen. Samalla on uudistettava myös työelämää, tutkimusta ja koulutusta sekä ajattelutapojamme.

Uuden kaupunkistrategiansa toimenpanoon valmistautuva Helsinki haluaa olla kehityksessä vahvasti mukana – kaupunkilaisten parhaaksi.

RITA EKELUND

HELSINKI-INFO

Numero 3 • 2017

Jakelu 14.9.

41. vuosikerta

JULKAISIJA

Helsingin kaupunki,

PL 1, 00099 Helsingin kaupunki

p. 310 1641 (vaihde)

www.hel.fi/helsinki-info

VASTAAVA TOIMITTAJA

Rita Ekelund

TOIMITUSSIHTEERI

Tiina Kotka

TOIMITTAJA

Heta Ängeslevä

RUOTSINKIELISET SIVUT

Nina Weckström

KONSEPTISUUNNITTELU

Saku Heinänen & Jesper Vuori

TAITTO

Heikki Sallinen

KANNEN KUVITUS

Pirita Tolvanen

PAINO

Helprint, Mikkeli

PAINOSMÄÄRÄ

384 212 kpl

ISSN

0782-0453

JAKELUASIAT

Posti,

p. 0200 71000,

asiakaspalvelu@posti.fi

SEURAAVA HELSINKI-INFO

jaetaan 23.11.

PALAUTETTA LEHDESTÄ

voi lähettää joko sähköpostilla:

helsinki-info.palaute@hel.fi tai

postitse: Helsinki-info, PL 1,

00099 Helsingin kaupunki.

Yrittäjä **Cristina Andersson** toivoo robotiikasta elinkeinoalaa Helsingille.

Robotiikkaa maailmalle

HELSINGISTÄ on vuosien varrella kehittynyt New Yorkin tyylinen sulatusuuni. Laivat ja lentokoneet, poliitikot ja tutkijat tulevat tänne, koska meillä on heviä osaamista, gourmet-ravintoloita ja kontrastisuutta.

Kaupungin eteenpäin meneminen kiteytyy Hietalahden telakalla. Minua sävähdyttää aina, kun siellä rakennetaan laivaa; että luottamusta telakkaa kohtaan riittää. On upeaa, kun huipputeknologia aikanaan seilaa maailman merille.

Olen ollut yrittäjä 27 vuoden ajan, ja voin sanoa, että osaaminen, verkostot ja avoin ilmapiiri tekevät Helsingistä hyvän paikan yrittää. Täällä saa rauhassa ottaa oman paikkansa ekosysteemistä.

SE on kyllä mietityttänyt, miksi Helsinki on ollut hidas robotiikan ja keinoälyn hyödyntämisessä. Niiden avulla kyetään ratkomaan maailmanlaajuisia ongelmia. Robotiikasta voisi tulla meille uusi elinkeinoala. Esimerkiksi lääkeannostelijarobottien maailmanlaajuiset markkinat ovat valtavat, ja lentävien robottien eli droonien määrä kasvaa koko ajan. Voisivatko esimerkiksi verkkokauppojen varastot hyödyntää Malmin lentokenttää?

Kokeilumieltä tarvitaan myös siihen, että kaupunki alkaisi hyödyntää robotteja terveydenhuollossa. On epäinhimillistä jättää käyttämättä tämä mahdollisuus, kun Helsingissä on paljon yksinasuvia vanhuksia ja liian vähän kotihoidon käsipareja. Robotti voi siistiä asuntoa, antaa lääkkeen ja syöttää juuri siihen tahtiin kuin ihminen haluaa syödä, jolloin hoitajalla on enemmän aikaa keskusteluun ja aitoon läsnäoloon.

HENKISESTI olen munkkalainen, vaikka asun nykyisin Haagassa. Munkkiniemi on säilynyt paikkana, jossa vanhemmat herrat nostavat yhä lakkia ja jossa on paljon tuttuja. Munkkiniemi hengittää minulle rakkaasta merestä, kuten koko kaupunki, ja sinne kulkee keskustasta raitiovaunu 4, elämän liikkuva linja.

Se se vasta huikeaa on, ettei tarvitse kuin ottaa spora, niin pääsee kulttuurin pariin. Joko nauttimaan maailmanluokan musiikkitarjonnasta, teatterista tai itsensä toteuttamisesta työväenopistossa, avoimessa kesäyliopistossa tai muussa vapaan sivistystyön oppilaitoksessa. Kuka tahansa stadilainen voi opetella vaikka puuveeneen rakentamista ja ohjelmointia, eikä maksa maltaita.

OMA oppimisen intohimoni kanavoituu klassisen laulun opettelemiseen. Laulutaitojen lisäksi kasvatan itseäni oppijana, ja yritän nauttia niistä hetkistä, kun jokin ei enää toimi, mutta uusikaan ei vielä suju hyvin. Kesän tähtihetkiin kuului se, kun minä ja muut Aleksanterin teatterin laulukursilaiset kajautimme opettajamme, oopperalaulaja **Cynthia Makrisin** johdolla ravintolassa *O Sole Mion*.

Helsinki on myös hirveän hyvä urheilukaupunki, on sitten aktiivinen liikkuja tai penkkiurheilija. Munkan rantaankin on tullut ulkokuntosali. Mikään ei kuitenkaan voita Jokereita. Olen käynyt matseissa lasteni lapsuudesta lähtien. Kun 10 000 ihmistä kokoontuu yhdessä jännittämään, siinä on jotakin ainutlaatuista. Sitä liikettä, josta alussa puhuin.

TOIMITTAJA **KATJA ALAJA**

Cristina Andersson on useiden ministeriöiden ja EU:n robotiikka- ja keinoälystrategioiden neuvonantaja sekä voittamisvalmentaja yrityksessään **Develor Productionsissa**. Hän osallistuu maailmanlaajuisesti ainutlaatuisen sosiaali- ja terveysministeriön **AIRO-strategian** (Artificial Intelligence and Robotics) tekoon. Hän on Helsingissä toimivan **Airo Island -yhdistyksen** perustaja ja **Messukeskuksessa** lokakuussa järjestettävän **Robosteam-tapahtuman** järjestäjä.

Cristina Andersson kannustaa helsinkiläisiä hyödyntämään robotiikkaa ja keinoälyä.

LAJITTELU

Muovinkeräys laajenee

HALUAISITKO muovipak-
kauksille oman jätteen talosi
jättepisteeseen? Nyt
se onnistuu: Helsingin seu-
dun ympäristöpalvelut HSY
laajentaa muovipakkausten keräystä
ja siihen voivat liittyä kaikki pääkaupunki-
seudun ja Kirkkonummen asuinkiinteistöt.
Muovipakkausten keräys maksaa kolman-
neksen vähemmän kuin sekajätteen keräys.
Keräykseen saa laittaa esimerkiksi elintarvi-
ke- ja pesuainepakkauksia sekä muovipurk-
keja ja -pusseja. Kerätystä muovista valmis-

KUVA HSY

tetaan esimerkiksi muovikasseja, kukka-
ruukkuja ja ämpäreitä.

Lisätieto: www.hsy.fi/muovipakkaukset,
HSY:n asiakaspalvelu, puh. 09 1561 2110,
asiakaspalvelu@hsy.fi

KIERRÄTYS

Keräysauto syyskiertueella

PÄÄKAUPUNKISEUDUN Kierrätys-
keskuksen keräysauton syyskier-
tue jatkuu Helsingissä 3.10. saak-
ka. Tuo autoon tarpeettomaksi
jäänyttä ehjää ja hyväkuntoista
pientavaraa, kuten astioita, vaat-
teita, leluja, urheilu- ja harrastus-
välineitä, mattoja ja kaikenkuntoa-
sia polkupyöriä.

Lisätietoja ja keräysauton
aikataulut: www.kierratyskeskus.fi/keraysauto

ITÄMERI

Töölönlahti puhtaammaksi

Tutkimuslauttojen avulla etsitään uusia keinoja merenpohjan puhdistamiseksi ja rehevöityneiden sisälahtien kunnostamiseksi.

TÖÖLÖNLAHDELLA liikkuneet ovat saataneet panna merkille kolme vedessä kelluvaa lauttaa. Ne ankkuroitiin lähelle elokuussa ja niiden avulla on tarkoitus selvittää, miten merenpohjaa voitaisiin kunnostaa.

Töölönlahdella kokeillaan, miten pohjaan asennettavat heikon sähkökentän tuottavat laitteistot vaikuttavat pilaantuneisiin merisedimentteihin ja lahden rehevöitymiseen. Menetelmää on aiemmin käytetty maainekseen ja sen avulla on pystytty kunnostamaan pilaantuneita alueita. Kokeen onnistuessa tutkimuslaitteisto hajottaisi pohjasedimentistä orgaanisia haitta-aineita, kuten PAH-yhdisteitä ja öljyä.

”Jos menetelmä toimii myös vesiympäristössä, voitaisiin sen avulla pohjaa kunnostaa ilman laajoja ruopauksia. Vesi saattaisi kirkastua ja menetelmällä voisi olla iso potentiaali myös muualla”, johtava tutkija **Kirsten Jørgensen** Suomen ympäristökeskuksesta kertoo.

vuosi sitten Töölönlahden kuntoa karotettiin laajasti.

”Alue on hyvin rehevöitynyt. Pohjassa on esimerkiksi erilaisia haitta-aineita ja öljyhiilivetyjä. Vesi on sa-

meaa ja pohja on hyvin liejuinen, eikä vesi houkuttele uimaan, vaikka hygieeninen laatu hyvä onkin”, **Jørgensen** sanoo.

Lautat ovat Töölönlahdella noin vuoden verran. Ne eivät häiritse ympäristöä. Hankkeeseen osallistuvat Helsingin kaupunki, Suomen ympäristökeskus, Helen Oy, Eko Harden Technologies Oy ja Lamor Corporation Ab. Ensimmäisiä tuloksia saadaan ensi vuoden puolella.

Meriroskis käytössä syyskuun loppuun

KESÄN ajan Helsingin satama-alueella on kellunut Seabin-meriroskis, joka on kerännyt talteen roskia vedestä. Kyseessä on australialaisten surffareiden keksintö. Seabin imee sisäänsä pintavettä ja roskia, suodattaa roskat ja pumppaa veden takaisin mereen.

Roskis on tyhjennetty pari kertaa viikossa ja suurimmitään saalis on ollut lähes

KUVA HETA ÄNGESLEVÄ

Sedimenttien kunnostusmenetelmiä ei ole aiemmin Suomessa kovin usein testattu, johtava tutkija **Kirsten Jørgensen** sanoo.

20 kiloa, joka on keräyspussin kantokyvyn ääri-
rajoilla. Roskiksesta on löytynyt muun muassa muoviva-
sippususeja, tupakan-
tumppeja ja käytettyjä neulo-

ja sekä ruiskuja.

Tällä hetkellä Allas Sea Poolin edessä oleva roskis nostetaan vedestä syyskuun lopussa ja lasketaan takaisin ensi kesänä. Helsingin osalta projekti kestää kolme vuotta. Meriroskikset ovat Wärtsilän lahjoittamia ja osa konsernin Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmaa. Helsingin lisäksi niitä on lahjoitettu myös Turkuun ja Vaasaan.

TEKSTI HETA ÄNGESLEVÄ

Katutaidekartta ilmestyi

Maalarit JR ja EORE kertovat katutaidekartassa omista suosikeistaan.

KUVA MIKKA PIRINEN

VINKKEJÄ eri puolilla kaupunkia olevista katutaideeteoksista saa nyt maksuttomasta katutaidekartasta. Siitä löytyvät myös vapaat maalausseinät ja katutaidekontit sekä muuta perustietoa niille, jotka haluavat tehdä itse katutaideita.

Omista suosikeistaan kertoo katutaidekartassa 12 henkilöä, muiden muassa Paavo Arhinmäki, GMA eli Marja Heinonen, EGS sekä maalaajapariskunta JR ja EORE. Osa 25 kohteesta pohjautuu katutaidehelsinki.fi -sivustolla kesällä julkaistuihin Omat kulmat -juttusarjan suosituksiin. Helsingin kaupungin tuottamaa suomenkielistä karttaa saa Matkailuneuvonnasta (Pohjoisesplanadi 19).

Kuvakisa ystävydestä

KUVA BELINDA BARBATO

KUVA ystävyttä ja voita palkinto! Erityisesti Suomeen muuttaneiden ja täällä syntyneiden toivotaan kuvaavan keskinäistä ystävyttään. Helsingin kaupungin järjestämään "100 kuvaa ystävydestä" -valokuvakilpailuun voi osallistua 8.10. saakka käyttämällä tunnustetta #100kuvaaystävydestä tai #100friendsfinland. Palkintoina on 200 euron arvoinen illallinen kahdelle Helsingissä ja elokuvalippuja. Voittaja paljastetaan iloissa musiikillisessa illanvietossa 26.10. kello 17–19 kaupungintalolla (Pohjoisesplanadi 11–13). Kaikille avoimeen ja maksuttomaan tilaisuuteen ei tarvitse ilmoittautua ennalta.

Lisätietoa: www.infopankki.fi/100kuva

Yliopisto-opiskelijat Jenni Räikkönen, Ilmari Lappalainen ja Juhō Kostet toimivat Tiedekulmassa hosteina, jotka esittelevät tiloja yleisölle.

KUVA KIMMO BRANDT

KOHTAAMISPAIKKA

Tiedettä ihan jokaiselle

PAIKKA, joka tuo tieteen jokaisen ulottuville. Sellainen on haluttu tehdä uudesta Tiedekulmasta, joka avautuu yleisölle 22. syyskuuta.

"Ovet ja ajatukset ovat avoimina kaikille tieteestä kiinnostuneille vauvasta vaariin: lapset ja lättemämmät, koululaiset, työssäkäyvät, opiskelijat, eläkeläiset ja turistit tervetuloa!", markkinointipäällikkö **Tanja Paananen** Helsingin yliopistosta toivottaa.

Tilat ovat Helsingin yliopiston entisessä hallintorakennuksessa, joka on nyt peruskorjattu ja uusittu kokonaan uudelleen käyttöön. Aiemmin Tiedekulma on ollut pop-up-tilana Aleksanterinkadulla ja Porthaniassa. Palaute oli alusta saakka hyvää ja toimintaa päätettiin jatkaa.

"Nyt käytössämme on tiloja kolmessa kerroksessa. Tähän voi tulla

kahville ja lounaalle, opiskelemaan tai tekemään töitä yksin tai yhdessä, varata kokous- ja tapahtumatiloja tai osallistua tilaisuuksiin", Paananen sanoo.

HISSUTELLAKAAN ei tarvitse.

"Tänne on tervetullut sellaisena kuin on, ja tilan saa ottaa haltuunsa. Tekeminen saa näkyä ja kuulua. Me toivomme, että täältä lähdetään eteenpäin ainakin yhtä ajatusta rikkaampana."

Syksyllä järjestetään noin 200 tapahtumaa. *Pieni maa, suuri muuttaja* -tapahtumasarjassa on tilaisuuksia nationalismista kybersotaan.

"Emme halua puhua luennoista, sillä osallisuus, elämyksellisyys ja vuorovaikutus ovat vahvasti tapahtumissamme mukana. Täällä ei näh-

dä kalvosulkeisia. Haluamme tehdä Tiedekulmasta paikan, jossa käydään kaupungin kiinnostavimmat keskustelut maailmalta ja Suomesta. Näytämme myös yleisölle, millaista huippututkimusta meillä ja maailmalla tehdään sekä miten tiede vaikuttaa", Paananen sanoo.

Rakennukseen muuttavat myös muun muassa Helsinki Think Company ja Reaktor.

HETA ÄNGESLEVÄ

Tiedekulma, Yliopistonkatu 4, avoinna ma–pe kello 7–23, la kello 10–18 ja su kello 10–22, www.tiedekulma.fi

Nyt!

Tiedekulman ohjelmaa

KUKA saa olla suomalainen? Tulijat koetaan uhaksi, vaikka he saapuivat pakosta henkensä säilyttämiseksi. *Nationalismi nyt* -tapahtumassa 28.9. kello 17 keskustelemassa Jussi Pakkasvirta, Pasi Saukkonen, Inga Jansinkaja-Lahti, Timo Miettinen ja Maimouna Jagne-Soreau. Tilaisuus on osin englanniksi.

SUOMELLA on yhä merkittävä rooli konfliktien ratkaisuisissa. Miten konfliktit ratkaistaan? *Rauhantekijät*-illassa 5.10. kello 17 aiheesta keskustelevat Pekka Haavisto, Heikki J. Koskinen, Hussein Al-Tae ja Elina Vuola.

MITÄ Suomessa puhutaan 100 vuoden kuluttua? Mikä on suomen kielen asema maailman kielten joukossa nyt ja tulevaisuudessa? *Kielen tila*-illassa 10.10. kello 17 kertovat ajatuksiaan Matti Miestamo, Hanna Lehti-Eklund ja Heini Lehtonen.

MITÄ yhteistä on J. V. Snellmanilla, vuoden 1944 suurpommituksilla ja Euroopan keskuspankillilla? Niiden kautta voi tarkastella nationalismia ja Suomen itsenäisyyden eri ulottuvuuksia. Teivo Teivaisen maailmanpoliittisella kansalliskävelyllä paikat yhdistyvät asioihin ja asiati toisiinsa. Tapahtumassa ovat mukana myös presidentti Tarja Halonen ja Paleface. *World Political Experience* -tapahtuma on 18.10. kello 16–1.30.

SUOMESTA lähti vuosina 1960–1979 työn perässä Ruotsiin 322 000 ihmistä. Juurista ja juurettomuudesta keskustellaan Tiedekulmassa 24.10. kello 16. *Juurettomat*-tilaisuudessa mukana ovat Hanna Snellman, Minna Säävälä, Nasima Razmyar ja Kai Latvalehto.

TALOYHTIÖT

Talot energiatehokkaiksi

MITKÄ energiatehokkuutta parantavat toimet ovat kannattavia ja milloin? Miten ilmanvaihdon ja lämpötilan saa tasaiseksi huoneistoissa? Teemoista saa tietoa ja vinkkejä HSY:n Ilmastoinfon maksuttomissa tilaisuuksissa. Ne ovat kaikille avoimia, mutta suunnattu erityisesti taloyhtiöiden hallitusten jäsenille, isännöitsijöille ja kiinteistöhoitajille.

liris-keskuksessa (Marjaniementie 74, Itäkeskus) pidettävien tilaisuuksien teemat ovat: 24.10. Taloyhtiön energiatehokas ylläpito, 7.11. Taloyhtiön suunnitelmallinen kiinteistönhoito ja 14.11. Energiatehokkuuden huomioiminen peruskorjauksissa. Tilaisuudet alkavat kello 17.30 ja kestävät noin 2 tuntia. Tarjolla on kahvia ja suolaista purtavaa. Ilmoittautumiset osoitteeseen ilmastoinfo@hsy.fi. Lisätietoa: www.energiaopas.fi

KUVA PATRIK LINDSTRÖM

ESTEETTÖMYYS

Metroasemista kohokartat

NYT on saatavilla erityisesti näkövammaisten liikkumista helpottavia 3D-tulostimella valmistettavia opaskarttoja nykymetron asemista. Kartat on suunniteltu tulostettavaksi pursotinlaitteella esimerkiksi kirjastossa. Karttoja voi ladata osoitteesta www.hkl.fi > Metrolla > Metroasemat. Asema-kohtaisilla sivuilla on ladattavan tiedoston lisäksi linkki tulostepalveluun, jos haluaa tulosteen kotiin toimitettuna.

VERKOSSA

Kokoa oma Helsinki-listaus

MITKÄ ovat lempipaikkasi Helsingissä? Kokoa omat ravintola-, kahvila- ja nähtävyyssuosikkisi uudessa My Helsinki -palvelussa ja jaa lista somessa tai sähköpostilla – tai katso muiden vinkit. Vielä kehitysvaiheessa oleva versio on julkaistu osoitteessa myhelsinki.fi ja siitä voi antaa palautetta sivustolla tai sähköpostiosoitteeseen helsinki.marketing@hel.fi. Sivusto on käytettävissä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja myöhemmin japaniksi, kiinaksi, venäjäksi ja saksaksi.

Opastusta digimaailmaan

HELSINGIN kaupunki tarjoaa järjestöjen kanssa maksutonta opastusta sähköiseen asiointiin, kuten tietokoneiden, tablettien, älypuhelimien ja sähköpostin käyttöön. Lisätietoa on nettiosoitteessa digneuvonta.hel.fi. Lähimmän neuvontapisteen löytää Palvelukartasta (palvelukartta.hel.fi) hakusanalla tietokone. Sähköisen asiointin puhelinneuvonta palvelee numerossa 09 310 888 00. Lisäksi Helsinki-kanavalla (helsinkikanava.fi) voi katsoa maksutta Digneuvonta tutuksi -luentoja Sarjat-osiosta.

Kerro kantasi

ASUKKAAT voivat kertoa mielipiteitään valmisteluun tulevista tai valmisteilla olevista asioista Kerro kantasi -verkkopalvelussa (kerrokantasi.hel.fi). Helsingin kaupungin ylläpitämällä sivustolla kysytään tällä hetkellä esimerkiksi Siltamäen liikuntapuiston frisbeegolfradan älyvalaistuksesta – jota rakennetaan palautehuomioiden. Mielipiteet ovat muiden nähtävänä ja kommentoitavana ja niistä tehdään yhteenvedot valmistelijoille ja päättäjille.

KAUPUNKISUUNNITTELU

Laajasaloon on tulossa kaupunkibulevardi

KUVA ARKITEHTITOIMISTO HANNU JAKKOLA

Yksi hahmotelma Laajasalontien kaupunkibulevardista on Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkolan.

MILLAINEN olisi toimiva kaupunkibulevardi, joka johtaisi Laajasaloon? Tätä ovat eurooppalaiset arkkitehdit pohtineet, ja heidän hahmotelmiaan pääsee tutkimaan ja kommentoimaan Info- ja näyttelytila Laiturilla 27.9.–21.10. Esillä on 19 ehdotusta, joilla arkkitehdit ovat osallistuneet Europan 14 -kilpailuun. Europan laajuisen kilpailun voittaja julkistetaan joulukuussa.

”Voittajatyö tullaan ottamaan asemaavatyön pohjaksi Laajasalossa”, kertoo Laiturin näyttelykoordinaattori **Reetta Heiskanen**.

LAAJASALO muuttuu lähivuosina tuntuvasti, sillä uutta rakentamista kaavailaan lähes yhtä suurelle asukas-

määrälle kuin saarella asuu nykyisin. Kaupunkibulevardi tulee olemaan keskeisessä roolissa muutoksissa jos siksi, että saarelle saavutaan kaupunkibulevardiksi muutettavaa Laajasalontietä pitkin.

Bulevardille suunnitellaan kahta raitiotiekaistaa, neljää autokaistaa, kävely- ja pyöräteitä sekä puurivejä. Moottoritien ympäristön tilalle halutaan luoda viihtyisä uusi keskusta.

KILPAILUTÖITÄ esitellään Laiturilla asukastilaisuudessa 11.10. kello 17. Työt ovat esillä myös Herttoniemenrannassa Lähiöfestillä 1.10. ja Europan 14 -kilpailun sivustolla european.fi.

EUROPAN on kansainvälinen, joka toinen vuosi järjestettävä, arkkitehtuurikilpailu alle 40-vuotiaille arkkitehteille ja kaupunkisuunnittelun ammattilaisille. Kilpailussa on tänä vuonna 50 kohdetta 15 eurooppalaisesta maasta.

Europan 14 -näyttely aloittaa Laiturilla kaupunkibulevardeihin keskittyvien näyttelyiden sarjan.

”Seuraava näyttelyimme työpajoinen avautuu 26. lokakuuta”, vinkkaa Heiskanen.

TIINA KOTKA

Info- ja näyttelytila Laituri, Narinkka 2, vanha linja-autoasema, avoinna ma-to klo 10–16, pe-la klo 12–16, <http://laituri.hel.fi>.

Perusparannukset kilpailevat

ROIHUVUOREN ala-aste ja Helsingin kaupunginteatteri kilpailevat tänä vuonna Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnosta yhdessä Tarton Paavaliinkirkon ja Aalto-yliopiston Harald Herlin -oppimiskeskuksen kanssa. Kaikki finalistit ovat peruskorjauskohteita: Roihuvuoren ala-asteen perusparannus valmistui vuosi sitten ja kaupunginteatteri avautui yleisölle peruskorjauksen jälkeen tänä syksynä. Suomen Arkkitehtiliitto SAFA myöntää palkinnon neljättä kertaa, ja voittaja julkistetaan 2.10. Lisätietoa: www.arkkitehtuurinfinlandia.fi

Roihuvuoren ala-aste

KUVA MIKAEL LINDÉN / HELSINGIN KAUPUNGIN TILAKESKUS

Työttömyys väheni

TYÖTTÖMIEN määrä Helsingissä putosi toukokuussa 10 prosenttia ja pitkäaikaistyöttömien määrä 14 prosenttia vuoden takaisesta. Helsingin työttömyysaste oli työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan 12 prosenttia vuoden 2016 lopussa. Tuolloin työttömyysasteet olivat eri peruspiireissä 6,5–19,2 prosenttia.

Lähde: Minna Salorinne: *Helsingin työttömyys alueittain vuoden 2016 lopussa, Helsingin kaupunginkanslian tilastoja 2017:5.*

10 %

lasku
työttömien
määrään
Helsingissä.

Robottibussi liikenteeseen

KUVA PERTTI NISONEN

KUSKITON bussiliikenne nytkähtää eteenpäin loka-marraskuun vaihteessa. Tuolloin viimeisimmän sukupolven sähkökäyttöinen automaattiminibussi alkaa kuljettaa matkustajia katureitillä, joka on tämän hetken suunnitelman mukaan Jätkäsaaren-Ruoholahden alueella.

Minibussin toimittaa ranskalainen sähköisten ja automaattisten liikkumiskäytösten kehittäjä ja laitevalmistaja Navya.

”Tänä vuonna vielä harjoitellaan, mutta ensi vuoden puolella robottibussilla on tarkoitus päästä säännöllisempään liikenteeseen”, kertoo Metropolia Ammattikorkeakoulun Älykäämmän liikumisen projektijohdaja **Harri Santamala**.

Helsingin seudun liikenteen (HSL) reittioppaasta ei kuitenkaan vielä alkuun löydy bussilinjaa, jonka työnimi on englanniksi RobobusLine. Kyytiin pääsevät kaikki halukkaat, ja koekäytössä mukaan mahtuu 8 henkilöä kerralla.

ROBOBUSLINE on jatkumoa Metropolian Sohjoa-hankkeelle, jossa automaattiminibussia on testattu lyhyillä reiteillä Helsingissä, Espoossa ja Tampereella.

”Uudella robottibussilla siirrymme nyt tutkimaan pitkän ajan käyttäjäkokemusta kuskittomista etäohjattavista busseista ja keräämme dataa liikenteeseen.”

Testit kuvassa näkyvällä Sohjoa-robottibussilla jatkuvat Helsingissä syksyllä. ”Uusi bussi saapuu Helsinkiin loka-marraskuun vaihteessa ja tulee saman tien liikenteeseen”, kertoo projektijohdaja Harri Santamala.

netilanteista. Vastaavaa dataa ei ole vielä kellään muulla toimijalla maailmassa, joten Helsinki on robottibussin liikennekäytön edelläkävijä”, toteaa Santamala.

Kerättävä tieto on myös psykologiaa: miten käyttäjät kokevat kuskintuottumisen. Aiempien kokeilujen pohjalta Santamala on luottavainen.

”Mahdollinen alun hermostuneisuus pian hälvenee. Tosin kuskittomuus on vielä näennäistä, sillä valvoja on toistaiseksi aina mukana robottibussimatka- yllättävien tilanteiden varalta.”

KOLMIVUOTISEN RobobusLine-hankkeen aikana on tarkoitus kehittää robottibusseista todellinen ja kilpailukykyinen vaihtoehto varsinkin syöttöliikenteeseen – niille viimeisten kilometrien matkoille joukkoliikenteen solmukohdista kotiin, joiden liikennöinti perinteisellä bussilla ei ole kannattavaa.

”Tavoitteenamme on, että kolmen vuoden kuluttua Helsingissä on jo suunniteltu, kilpailutettu ja muuhun joukkoliikenteeseen integroitu automaattibussilinja. Robottibussit ovat yksi keino parantaa joukkoliikennepalveluita ja lisätä joukkoliikenteen käyttöä”, toteaa Santamala.

RobobusLinien tärkeä tavoite on myös kehittää uutta liiketoimintaa suomalaisten yritysten kanssa.

RobobusLine on osa EU-rahoitteista mySMARTLife-hanketta, jossa Helsinki kehittää älykkäitä ja energiaa säästäviä liikkumis- ja asumiskäytöksiä. Minibussin omistaa Metropolia ja sen hankintaa on rahoittanut Helsingin kaupungin innovaatorahasto.

TEKSTI RITA EKELUND

Kestävää ja kodikasta

Hämeenlinnanväylän varrella nousevan Kuninkaantammen spiraalimainen keskusta on jo rakenteilla. Kerrostaloalueen keskelle tulee puisto kaupunkiviljelmiseen sekä palveluiden reunustama aukio. Rakennetun alueen itäpuolella alkaa Keskuspuisto. Kartan yläosassa näkyy Vantaanjoki.

Näkymä Oranssikujalta. Havainnekuva.

Kuninkaantammen lehvästää.

Havainnekuva Ellen Thesleffin puistosta Palettilammen rannalla

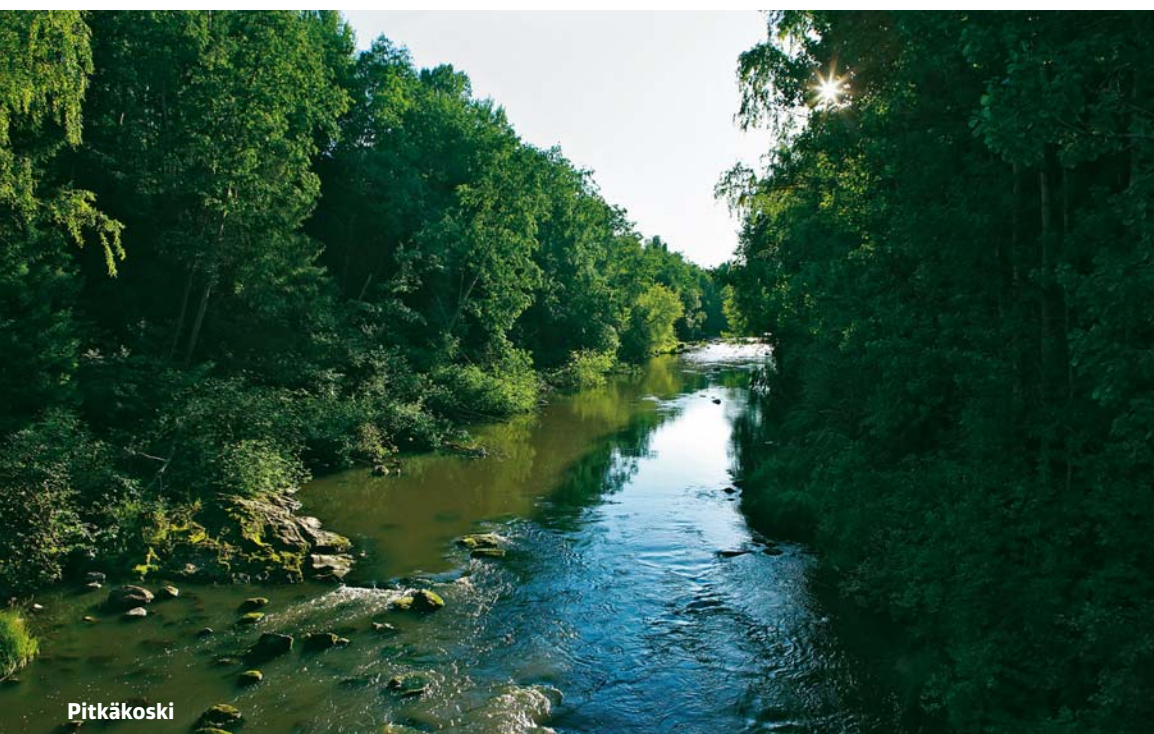
KUVA TIETOVA OY

Havainnekuva Taidemaalarikadulta

KUVA ARKITEHTITOIMISTO BRUNOW & MAUNULA

Kaarevat kadut ja poikittaiset kujaset luovat yllätyksellistä jalankulkuympäristöä.

Pitkäkoski

KUVA PERTTI NISONEN

AAMULLA uimaan Palettilampeen, sitten bussilla Kehäradalle ja siitä lentokentälle. Ja talvella Keskuspuiston läpi hiihtäen oopperaan.”

Näin kuvailee projektinjohtaja **Kimmo Kuisma** kaupunginkansliasta Keskuspuiston kainaloon nousevan uuden asuinalueen mahdollisuuksia. Kaarelan kaupunginosassa sijaitsevasta Kuninkaantammetta tulee aivan omanlaisensa persoonallinen lisä Helsingin monimuotoisten asuinalueiden joukkoon.

Ensimmäisenä entiselle varasto- ja teollisuusalueelle on nousemassa kehämäinen keskusta kerrostaloineen. Reunoille rakentuu myöhemmin rivi- ja pientaloja sekä puukerrostaloja.

”Kaarevat kadut ja poikittaiset kujaset luovat yllätyksellistä jalankulkuympäristöä. Autot eivät hallitse katutilaa, sillä pysäköinti on sijoitettu suureksi osaksi maan alle. Talojen julkisivuissa käytetään vahvoja murrettuja värisävyjä”, Kuisma kertoo ja tiivistää alueelle tavoitellun tunnelman: ”Kaupunkimainen mutta kodikas. Iloinen myös marraskuussa.”

ENSIMMÄISISSÄ taloissa on tällä hetkellä pari sataa asukasta. Alueen valmistuttua 2020-luvun loppupuolella asukkaita on 5 500. Koulu, päiväkotit, kaupat ja muut palvelut saapuvat vaiheittain, mutta bussi täällä jo kulkee: poikittaislinja 560 Vuosaaresta Myyrmäkeen alkoi liikennöidä syksyllä 2015, kun joukkoliikennetunneli Paloheinästä Kuninkaantammen oli valmistunut. Tunnelin louhinnasta syntynyt kiviaines puolestaan hyödynnettiin paikan päällä maantäyttöihin ja katujen rakentamiseen.

Ekologisuus ja kestävä kehitys ovat keskeisiä periaatteita Kuninkaantammen rakentamisessa.

”Ilmastoviisas ja energiatehokas”, Kuisma kiteyttää tavoitteet ja toteaa, että rakentamisen ratkaisuihin pyritään sekä ilmastonmuutoksen hillintään että sen tuottamien ääri-ilmiöiden, kuten rankkasateiden hallintaan.

KUNINKAANTAMMI on pilottialue hulevesien eli sade- ja sulamisvesien hallinnassa. ”Tähän kuuluvat esimerkiksi viherkatot, korttelikohtaiset sadepuutarhat sekä viheralueiden tulvaniityt ja kosteikkopainanteet.”

Nimensä alue on saanut muhkeasta tammesta, jonka perimätiedon mukaan on istuttanut Ruotsin kuningas Kustaa III. Lähistöllä kuohuu Vantaanjoen Pitkäkoski. Keskuspuiston metsissä kulkijaa kutsuu 100 kilometriä hoidettuja ulkoiluteitä. Alueen nimistön teemana on kuitenkin luonnonihmeiden sijasta maalaustaide. Puistojen nimissä muistetaan etenkin merkittäviä suomalaisia naistaiteilijoita.

Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen entisestä vesialtaasta on tarkoitus 2020-luvulla kunnostaa uimalampi asukkaiden ja Keskuspuistossa ulkoilevien iloksi. Kolmen hehtaarin laajuisesta Palettilammesta ympäröivine puistoineen tulee epäilemättä alueen helmi. ■

Lisätietoa: www.uuttahelsinki.fi

Uudet pormestarit

TEKSTI HETA ÄNGESLEVÄ KUVAT PERTTI NISONEN

KESÄKUUN alussa Helsinki siirtyi uuteen johtamisjärjestelmään ja organisaatiomalliin. Virastoja ei enää ole, vaan kaupunki on jaettu neljään toimialaan ja keskushal-

lintoon. Jan Vapaavuori johtaa Helsinkiä kaupungin pormestarina ja lisäksi jokaisella toimialalla on omat apulaispormestarinsa.

Kysyimme uusilta pormestareilta, mitkä ovat tämän syksyn tärkeimmät asiat heidän toimi-

alallaan ja millainen kaupunki Helsinki on neljän vuoden kuluttua, kun heidän toimikautensa päättyy. He kertovat myös, mistä helsinkiläisten kannattaa olla ylpeitä omissa kotikaupungissaan.

Jan Vapaavuori (kok.) Pormestari

”KAUPUNGIN strategian laatiminen määrittelee valtuuston työlistan ja agendan seuraavalle neljälle vuodelle. Strategiaan kirjataan kaupungin kehittämisen tavoitteet ja painopisteet ja sen laatiminen on tehtävä huolella. Kun strategia on hyvin tehty, toimii se työkaluna ja suunnitelmana kaikelle työlle Helsingissä.

Uskon siihen, että toimiva kaupunki mieltää kaikessa olevansa palveluorganisaatio. Siksi sujuvampien, oikea-aikaisten ja mahdollisimman yksilöllisten palvelujen varmistaminen on keskeisintä.

Isompina yksittäisinä hankkeina mainitsen varhaiskasvatuksen maksuttomuuden laajentamisen ja kokonaisvaltaisen työn nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Näille toivoisin valtuustokaudella erityistä menestystä.

Helsinki on neljän vuoden päästä maailman toimivin kaupunki, jossa eletään maailman edistyneintä arkea. Helsinki on hauska, virikkeellinen ja hyvin originelli kaupunki, jossa on kaupunkilaisten hyvä olla ja elää, mutta joka vielä houkuttelee uutta väkeä töihin ja rientoihin myös muualta enemmän kuin ennen.

Itse iloitsen ainakin maailmanluokan kulttuuri- ja tapahtumatarjonnastamme, josta on tullut

KUVA PATRIK LINDSTRÖM

Pormestari Jan Vapaavuori esittelee ehdotuksensa Helsingin kaupunkistrategiaksi vuosille 2017–2021 elokuun lopussa.

myös keskeinen osa kaupunkibrändiämme. Helsingissä tapahtuu valtavasti joka päivä. Helsinki on myös viihtyisä, siisti ja turvallinen kaupunki.”

Lue pormestarien pidemmät haastattelut:
www.hel.fi/helsinki-info

Lisätietoa johtamisjärjestelmän uudistuksesta:
www.kaupunki uudistuu.fi

Sanna Vesikansa (vihr.) Apulaispormestari, sosiaali- ja terveystoimiala

”TÄRKEIN asia tänä syksynä on kehittää ja parantaa helsinkiläisten palveluja. Vaikka valtakunnallinen sote-uudistus tulee muuttamaan meidänkin asemaamme, emme voi jäädä odottelemaan palveluiden kehittämisessä. Sosiaali- ja terveystoimialan uudistuttava niin, että helsinkiläiset luottavat palveluihin ja saavat ratkaisun ongelmaansa. Tarvitaan lisää asiakaslähtöisyyttä ja oikea-aikaisuutta palveluihin sekä enemmän jalkautuvaa, liikkuvaa ja etsivää työtä.

Tavoitellaan sitä, että neljän vuoden kuluttua Helsinki on maailman tasa-arvoisin kaupunki, jossa sosioekonomiset ja alueiden väliset erot eivät ole päässeet repeämään.

Helsinki on onnistunut säilyttämään omaperäisyytensä: täällä on luontoa, meri ja pienen suuren kaupungin fiilis, vaikka kaupunki on kasvanut ja kansainvälistynyt vauhdilla – se on hieno asia ja siitä kannattaa olla ylpeä.”

”Tärkeintä on parantaa helsinkiläisten palveluja.”

aloittivat

Anni Sinnemäki (vihr.)
Apulaispormestari,
kaupunkiympäristön toimiala

”LINJAAMME tänä syksynä sitä, minkälaista tulevaisuuden kaupunkia rakennamme. Tavoittelemme kaupunkia, jossa lapsiin investoidaan ja jossa eriarvoisuutta ja ilmastonmuutosta torjutaan kunnianhimoisesti.

Raide-Jokerin rakentaminen alkaa 2019. Sen varrelle on mahdollista rakentaa uusia asuntoja, ja poikittainen liikkuminen kaupungissa helpottuu. Myös Kruunusiltaojen rakentaminen alkaa pian. Ihmisten osallistumista täydennysrakentamisen suunnitteluun ideoidaan uudella tavalla.

Neljän vuoden kuluttua Helsinki on entistä tasavertaisempi ja ekologisempi. Liikkuminen on sujuvampaa ja kaupunki on myös kasvanut reipasta tahtia.

Kaupunkilaisten kannattaa olla ylpeitä ja iloisia Helsingistä, joka on kiinnostava, tasa-arvoinen ja vetovoimainen. Helsingin metsäinen ja kalliainen luonto upeine saarineen ovat vertaansa vailla.”

”Tavoittelemme kaupunkia, jossa eriarvoisuutta ja ilmastonmuutosta torjutaan kunnianhimoisesti.”

Pia Pakarinen (kok.)
Apulaispormestari,
kasvatuksen ja koulutuksen
toimiala

”TÄRKEINTÄ on riittävän kunnianhimoisen strategia, jota alamme myös ripeästi toteuttaa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialaan on nyt yhdistynyt koko kasvatuksen ja koulutuksen ketju, jonka voimin tarjoamme palveluja helsinkiläisille vauvas- ta vaariin. Etsimme uusia tapoja hyödyntää tiloja ja tehdä hyvin alkanutta yhteistyötä entistä paremmin. Konkreettisesti tämän pitäisi näkyä esimerkiksi siten, että oppijoiden erityisen tuen tarpeeseen saadaan apua mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Helsinki on neljän vuoden kuluttua paikka, jossa pienten ja isojen kaupunkilaisten on hyvä elää ja yrittää, ja jossa arki on mahdollisimman vaivatonta. Kaupunki kiinnostaa myös kansainvälisiä osaajia ja sijoittajia.

Meillä on hieno kaupunki, joka pärjää erinomaisesti kaikissa kansainvälisissä vertailuissa. Sen sijaan että etsitään vertailuista virheitä, kaupunkilaisten kannattaa olla ylpeitä ja iloisia hyvistä tuloksista.”

”Meillä on hieno kaupunki, joka pärjää erinomaisesti kaikissa kansainvälisissä vertailuissa.”

Nasima Razmyar (sd.)
Apulaispormestari,
kulttuurin ja vapaa-ajan
toimiala

”ON TÄRKEÄÄ, että Helsinki kasvaa kestävästi ja laadukkaat palvelut ovat kaikkien saatavilla. Uusille asukkaille ja asuinalueille on taattava riittävät palvelut, ja asuntotuotannon on pysyttävä kaupungin kasvun perässä. Lisäksi tarvitaan resurssit näiden tavoitteiden toteuttamiseksi.

Uusi keskustakirjasto Oodi tulee olemaan upea lisä Töölönlahden kulttuuritarjontaan. Haluan panostaa nuorten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn. Minulle on tärkeää, että helsinkiläisten hyvinvoinnin kannalta oleelliset kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut kattavat koko kaupungin ja asukkaat saavat olla mukana kehittämässä omaa asuinalueitaan. Kaupunginosien elinvoima on ykkösjuuttu.

Toivon, että neljän vuoden päästä helsinkiläiset voivat entistä paremmin, alueiden väliset erot ovat tasoittuneet ja Helsinki on yhä vetovoimaisempi kaupunki myös matkailijoille ja yrityksille. Kaupunki on varmasti myös entistä kansainvälisempi.

Helsinki on ainutlaatuinen ja toimiva kaupunki, jossa arki sujuu. Lukuisat tapahtumat ja kansainvälisestikin vetovoimainen kulttuuritarjonta tekevät kaupungista viihtyisän niin helsinkiläisille kuin vierailijoille.” ■

”Haluan panostaa nuorten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn.”

Jaakko Blombergin ideat tупpaavat muuttumaan yhteiseksi iloksi. Kaupunkiaktivistille sateleekin tunnustusta.

Ideanikkari

TEKSTI TIINA KOTKA KUVA PERTTI NISONEN

MINULLA on koko ajan tarve luoda uutta. Se on lempitekemistäni! Jos vaikka katson tilaa, mietin, miten sen potentiaalin saisi täysin käyttöön tai mitä hylätystä lautakasasta voisi tuunata”, hymyilee kaupunkiaktivisti ja tuottaja **Jaakko Blomberg** kahvilassa Kalliossa.

Näilläkin kulmilla kuullaan kaikuja hänen aivojensa raksutuksesta: on katutaideita, kirpputori Dallapénpuistossa ja pop-up-ruokatahtumia.

”Olen luonteeltani käynnistäjä, joku toinen ylläpitäjä tai osallistuja – ja jokaista tarvitaan. Ainutkertainenkin tapahtuma voi olla merkityksellinen. Ihmisten suhtautuminen itseensä, toisiinsa ja asuinpaikkaansa muuttuu, kun he alkavat toimia yhteiseksi hyväksi.”

Blomberg on auttanut useissa maissa kaupunkiaktivisteja ja on luonut heille kansainvälisen verkostonkin. Hän myös edustaa Suomea EU-projektissa, joka jakaa tietoa onnistuneista yhteisöllisistä toimintatavoista.

”Helsingin poikkeuksellisen nopea muutos kiinnostaa maailmalla: kuinka asukkaat aktivoituivat ja alkoivat saada toiminnalleen tukea virkamiehiä myöten. Esimerkiksi Tukholmassa ei ole juuri kaupunkiaktivismia. Kun kerron tapahtumistamme muualla, monet toteavat, että joutuisivat putkaan moisesta.”

Blomberg muun muassa käynnisti Aleksis Kiven kadun suosittuun kirpputorin Facebookissa tuskastuttuaan lupabyrokratiaan.

”Jokainen on vastannut tekemisistään ja jäljistään, ja hyvin on mennyt. Sääntö-Suomi kaiken maailman terrassien juomajärjestelmien voisi relata vähän. Kannattaisi siirtyä lupien hakemisesta ilmoittamisperusteiseen systeemiin. Olen ollut monessa ministeriössä ja työryhmässä puhumassa näistä asioista.”

SAMASSA kahvilaan tupsahtaa hälisevä perhe. Blomberg nyökkää touhukkaita tenavia kohti, ja toteaa, että toivoo jo lasten tajuavan vaikuttamismahdollisuutensa. Siksi hän on pitänyt aktivismista tunteja koulussa.

”Kyseenalaistaminen ja vaikuttaminen kuuluvat tärkeimpiin taitoihimme. Oppilaat ovat huomaneet,

että pienilläkin teoilla voi olla suuri vaikutus ihmisiin, ympäristöön ja toimintatapoihin.”

Blombergin uuserpeeseen kuuluvat 6- ja 10-vuotiaat tytöt, joten hän katselee usein kaupunkia lasten vinkkelistä – ja näkee parannusehdotuksia, kuinkas muuten.

”Miksi leikkipuistot ovat samasta muotista, pelkistettyjä ja vaarattomuutta korostavia? Esimerkiksi Berliinissä on kymmeniä erilaisia leikkipuistoja. Niissä viihtyvät yhtä lailla lapset kuin aikuiset.”

BLOMBERG on ollut aktiivinen myös asuinkulmillaan Vallilan vanhan Konepajan alueella – saanut pihalle naapureidensa kanssa viljelylaatikoita ja korttelikirppiksen toistuvaksi. Ekologisuus kierrättämiseen ja lainaamisineen on hänelle arkea. On hän ollut perustamassa vegaanista lippakioski Jänöäkin ja Konepaja-liikettä, joka on esittänyt ideoita vanhojen VR:n rakennusten käytöstä.

”Tilojen väliaikaiskäyttöä pitäisi tehostaa, koska tiloista on pulaa. Kun niihin tulee toimintaa, kiinteistön arvokin nousee.”

Mies elää niin kuin puhuu. Hän on pitänyt kotonaan yhteistoimistoa, vuokrannut asuntoaan matkojensa ajaksi ja majoittanut tuhaan vieraita. Kun esimerkiksi hänen edustamansa Helsinki Urban Art -yhdistys toi argentiinalaisen **Milu Correchin** maalaamaan kahta muraalia Helsinkiin, majoitti Blomberg taiteilijan ja hioi teosten yksityiskohtia tämän kanssa.

MAALAUKSISTA toinen sattuu olemaan kahvilan kulmilla, ja pian pitkänhuiskea mies jo harppoo Helsinginkatua näyttämään työtä. Taloyhtiön sisäpihan seinältä putkahtaa esiin teekuppi ja kulman takaa teepannua pitelevä nainen.

Monitoimimies

JAAKKO BLOMBERG, 33, on ollut käynnistämässä lukuisia tapahtumia ja hankkeita, joista tunnetuimpiin kuuluvat Siivouspäivä, Helsinki Sauna Day ja Illallinen Helsingin taivaan alla. Hän loi kansainvälisen kaupunkiaktivistiverkoston Social Innovators Connected ja toimii Suomen edustajana yhteisöllisyyteen keskittyvässä EU-projektissa Cities In Transition.

”Ulkomaisten taiteilijoiden avulla saamme esille katutaiteen moninaisuutta. Samaan tapaan kuin tapahtumat herättävät kokemaan kaupunkia toisin, havahduttavat erilaiset katutaiteilijat katsomaan paikkoja ja taidetta uusin silmin. On hienoa, että taloyhtiötkin ovat rohkaistuneet tilaamaan töitä. Tämäkin maalaus luo ympäristöön aivan oman tunnelmansa”, viittilöi Blomberg kapealla pihalla.

Blombergista ja hänen edustamastaan yhdistyksestä on tärkeää luoda taidetta myös yhdessä asukkaiden kanssa. Läheisen Vaasanaukion katutaiteesta maalasi lähes pari sataa kaupunkilaista ja Pasilan aseman työmaa-aitaakin iso joukko. Pasila on alkanut värittyä katutaidekaupunginosaksi Blombergin ideasta.

”Taide tuo Pasilaan paitsi väriä myös yllätyksellisyyttä, sillä kauaksi näkyvien seinäpintojen lisäksi töitä on portaikoissa, kaiteissa ja silloissa. Moni Pasilassa työskennellyt taiteilija on ihastellut, miten paljon siellä riittää maalattavaa pintaa. Ylipäänsä yhdistyksemme haluaa tuoda taidetta alueille, joilla ei ole sitä tarjolla. Katutaide on kaiken lisäksi katsojille ilmaista ja nähtävissä läpi vuorokauden ja vuoden.”

UUODEN alusta asti Blomberg on keskittynyt omiin ja Helsinki Urban Artin projekteihin. Viiden vuoden rupeama Yhteismaa-yhdistyksessä sai jäädä taakse.

”Monet tapahtumamme elävät jo omaa elämäänsä. Esimerkiksi Siivouspäivä on synnyttänyt kirppiksä ympäri maata, kun ihmiset ovat huomanneet, ettei se niin vaikeata olekaan. Koin, että on uusien juttujen aika. Haluan muuttaa kaupunkitilaa pysyvämmiin parempaan suuntaan.”

Nyt Blombergia työllistävät taideprojektien lisäksi kampanjat, luennot ja työpajat. Filosofian maisterille on etua monipuolisista opinnoista Suomen historiasta folkloristiikkaan ja taidehistoriaan.

Työllistyminen ei jää kiinni ainakaan tunnustuksesta, sillä viime vuonna Blomberg valittiin Vuoden helsinkiläiseksi ja hän sai Helsinki Travel Awardin. Kesäkuussa mies pokkasi kiitoksena pääkaupungin eteen tekemästään työstä kultaisen Helsinki-mitalin.

”Mukavaltahan se tuntui ajella sporalla mitali rintapielessä. Kaikki tunnustukset ovat antaneet painoarvoa tekemiselle ja helpottaneet sitä. Se on hyvä, koska mielessä on pari ideaa...” ■

**”Sääntö-Suomi
kaiken maailman
juomanojentajineen
voisi relata vähän.”**

Turvapaikan saaneiden työllistymistä parannetaan oppisopimuksin ja työssä oppimisella.

"Maahanmuuttajien osaaminen pitää saada käyttöön", toteaa projektipäällikkö Heidi Lehtovaara.

Töihin sujuvammin

TEKSTI JA KUVA PÄIVI ARVONEN

TURVAPAIKKA hakevien merkittävä lisäys parissa vuodessa on luonut tarpeen kehittää tapoja turvapaikan saaneiden sujuvaan työllistymiseen.

"Heidän ja muiden maahanmuuttajataustaisten työllistymisongelmissa ei ole kyse siitä, etteikö olisi kiinnostusta työntekoon tai ammatillista osaamista. Pulmia tulee, jos osaamista ei tunnusteta ja tunnusteta eikä väylää työmarkkinoille löydetä", kertoo MAHTAVA-hankkeen projektipäällikkö Heidi Lehtovaara.

Tämän vuoden aikana toteutettavan hankkeen tavoitteena on luoda pysyviä malleja turvapaikan saaneiden työllistymiseksi erityisesti oppisopimuskoulutuksen ja työssä oppimisen avulla. Lehtovaaralla on lähes vuosikymmenen kokemus maahanmuuttajataustaisten parissa työskentelemisestä.

"Monilla maahan muuttaneilla on vankka ammattitaito ja pitkä työkokemus, heissä on paljon potentiaalia", Lehtovaara sanoo.

HANKKEEN kärkiajatuksena on maahan muuttaneiden aiemman koulutuksen, työkokemuksen ja muun osaamisen hyödyntäminen. Kahteen pilotti-

tiryhmään valittiin 30 turvapaikan saanutta maahanmuuttajaa. Suurin osa heistä on naisia.

Toisen ryhmän osallistujat valmentautuvat lähihoitajan opintoihin ryhmissä ja työpaikoilla, toisessa ryhmässä parannetaan oppimisvalmiuksia, tietoteknisiä taitoja ja suomen kieltä.

Hakijoita oli paljon enemmän kuin ryhmiin mahtui. Myös työnantajat olivat kiinnostuneita.

"Oli helppoa löytää työpaikka 15 ryhmäläiselle yksityisistä hoiva- ja päiväkodeista. Kaikkialla, minne soitin, oltiin kiinnostuneita", kertoo pilottijakson hoitotyön opettaja.

HANKETTA johtava Lehtovaara painottaa konkreettisten esimerkkien tärkeyttä koulutuksessa.

"Olemme huomanneet, että pelkkien infotilaisuuksien pitäminen ei riitä, vaan tarvitaan konkreettisia malleja ja esimerkkejä onnistuneista työllistymistarinoista. Myös kohtaaminen on tärkeää, samoin kaikkien osapuolten tarpeiden kuunteleminen", sanoo Lehtovaara.

Hanke tekee yhteistyötä eri kansalaisjärjestöjen ja verkostojen kanssa. Koordinointivastuu on Stadin aikuisopiston Työelämä- ja oppisopimuspalveluilla. Helsingin kaupungin lisäksi hankkees-

sa ovat mukana Keski-Uudenmaan koulutus- ja tutkimuskeskus Keuda, Vantaan ammattiopisto Varia ja Itä-Uudenmaan koulutus- ja tutkimuskeskus Keuda. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. ■

Hanke löytyy Facebookista nimellä MAHTAVA-hanke ja Twitteristä hashtagilla #MAHTAVA.

Hankkeen tapahtumia

- 4.10. ammattimessut (Hattulantie 2)
- 14.10. Football for Refugee Women – jalkapalloa pakolaisnaisille MONALIIKURy:n kanssa (HS-areena)
- 6.–10.11. Mikroyrittäjyysviikko (Yritys-Helsinki, Ensi linja 1)
- 12.12. Hankkeen päätösseminaari (Teollisuuskatu 23)

Tapahtumiin tulee ilmoittautua ennalta, tietoa saa Facebook-sivulta "MAHTAVA-hanke" ja osoitteesta heidi.lehtovaara@hel.fi.

Helsinki

Elämys- matkaile kotikaupungissasi

KULTTUURI-, KIRJASTO-, LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUIDEN SYKSYN 2017 VINKIT

hel.fi/kulttuurijavapaa-aika

Hauskempi ja yhdenvertaisempi Helsinki

Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan palveluilla rakennetaan hauskaa, aktiivista ja yhdenvertaista Helsinkiä, jossa kaikilla on mahdollisuus kokea paljon asioita ja jossa luonto ja liikkuminen on osa kaikkien elämää. Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut ulottuvat kaupunginorkesterista aina oman kaupunginosan nuorisotaloon ja Sibelius-monumentista tekonurmeen. Hauskemman ja yhdenvertaisemman kaupungin rakentamiseen on sitoutunut koko 1700 hengen ammattilaisjoukkomme.

Pelkästään kaupungin omalla palvelutuotannolla syntyy yli 18 miljoonaa kokemusta helsinkiläisille. Kaupungin palvelut täydentävät sitä uskomatonta tapahtumien, esitysten, harrastusten ja näyttelyiden kirjoa, jota avustetaan yli 50 miljoonalla eurola vuodessa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut nauttivat suurta arvostusta. Esimerkiksi kirjasto on heti juomaveden jälkeen parhaat arvostat saava helsinkiläinen palvelu.

Haluamme tehdä Helsingistä paremman helsinkiläisten kanssa. Tervetuloa niin iloitsemaan ja kokemaan maailmanluokan taidetta, kulttuuria ja urheilua kuin vapaaehtoiseksi urheilutapahtumaan, perustamaan liikuntaseura, avuksi nuorisotalolle, vuokraamaan sauna, järjestämään keskustelutilaisuus kirjastoon tai vaikka kulttuurikaveriksi sille, joka ei yksin halua lähteä. Otamme mielellämme ideoita paremmasta Helsingistä vastaan niin verkossa, uimahallin kassalla kuin museokaupassa.

Tommi Laitio
kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
@tommilaitio

Yhdessä

Keskiviikkojen galleriatyöpajat

Kiireettömissä kädentaidon tuokioissa kokeillaan erilaisia tekniikoita ja nautitaan yhdessä tekemisestä. Työpajat sopivat sekä aikuisille että lapsille. Ohjaajana toimii kuvataiteilija Chloé Mahy-Hulkko. Vapaa pääsy.

Vuotalossa: Hetkellinen kuva 11.10. klo 16–18, Tuunaa uniikki viikko 8.11. klo 16–18, Jouluihin kynttiläpaja 20.12. klo 16–19.

Lisää syksyn tarjonnasta: vuotalo.fi

Yhteen punotut Stoan galleriassa

Stoan galleria on omistettu 23.11.–27.1. osallistavalle käsityötaiteelle. Concreatives-kollektiivin näyttelyn teokset on valmistettu yhteisöllisesti. Kokonaisuus täydentyy kaikille avoimissa työpajoissa. Vapaa pääsy.

Työpajat Stoassa: 22.11. klo 17–19, 23.11. klo 16–18, 25.11. klo 11–14, 28.11. klo 16–18, 30.11. & 7.12. klo 16–18.

Lisää syksyn tarjonnasta: stoa.fi

Liikuntakaveriksi iäkkäälle

Jos nautit liikkumisesta ja ulkoilusta sekä haluat auttaa muita, lähde liikuntakaveriksi. Toiminta on vapaaehtoistyötä, joka tuottaa iloa ja hyvää mieltä molemmille osapuolille.

Liikuntakaverikurssit (yht. 2 krt.): Kampin palvelukeskus, 27.9. klo 17.30–20.00, Töölön kisahalli, 2.10. klo 16.30–19.00

Lisätiedot ja ilmoittautuminen: hel.fi/liikuntakaveri

Syksyn novellikoukut

Novellikoukussa sukellaan tarinoiden maailmaan ja neulotaan yhdessä lähes jokaisessa helsinkiläisessä kirjastossa! Tule mukaan oman neuletyösi kanssa, neulo langoistamme hyväntekeväisyyskohteisiin tai istahda vain kuuntelemaan ääneen luettuja novelleja.

Lue lisää ja koukutu: helmet.fi/novellikouku

Löydät meidät myös somesta

Musiikkia

Flyygelikuu

Flyygelikuu-konsertteihin voit pahtaa vaikka vain hetkeksi! Vuotalon aulassa, upean Steinway & Sons -flyygelin äärellä, vierailevat pianistit soittavat klassisen musiikin helmiä eri vuosisadoilta. Vapaa pääsy.

Vuotalossa 28.9. klo 18 Mariola Aniolek, 16.11. klo 18 Annika Konttori-Gustafsson & Tuomas Mali, 7.12. klo 18 Eveliina Sumelius-Lindblom.

Lisää syksyn tarjonnasta: vuotalo.fi

Syksyn lounaskonsertit

Savoy-teatteri katkaisee arki-aherruksen lounaskonserteillaan kerran kuussa. Jos haluat varmistaa paikkasi, voit noutaa lipun etukäteen Savoy-teatterin, Vuotalon, Malmitalon, Stoaan tai Kanneltalon lipunmyyntipisteistä (0 €) tai Lippupisteestä (1 €).

Savoy-teatterissa 10.10. klo 12–13 UMO & Teemu Viinikainen, kitara, 14.11. klo 12–13 UMO & Severi Pyysalo, vibrafoni, 5.12. klo 12–13 UMO & Lauri Porra, basso.

Lisää syksyn tarjonnasta: savoyteatteri.fi

HKO Screen – konsertti-ilta kotisohvalla

Helsingin kaupunginorkesterin suorat verkkolähetykset tuovat orkesterin konsertin kotisohvalle! Syyskauden konserteista kolme esitetään Malmitalon valkokankaalla. Lähetys Musiikkitalosta alkaa klo 18.30, konsertti klo 19.00. Ohjelmat ovat katsottavissa netissä 30 päivän ajan konsertin jälkeen.

22.9. yle.fi / klassinen & YLE Radio 1, 12.10. helsinki.fi, 20.10. yle.fi / klassinen & YLE Radio 1, 9.11. helsinki.fi, 23.11. helsinki.fi, 1.12. yle.fi / klassinen & YLE Radio 8.12. helsinki.fi.

Lisää syksyn tarjonnasta: helsinginkaupunginorkesteri.fi

Kamarimusiikkia!

Viikon aikana kaupunkilaiset saavat nauttia erilaisiin kamarikokoonpanoihin jakautuvien muusikoiden yllättävistäkin ohjelmista.

3.10. klo 13.15 ja 14.00 Kanneltalo, 4.10. klo 13.30 Myllypuron monipuolinen palvelukeskus, 4.10. klo 14.00 Vuotalo, 5.10. klo 14.00 Maunula-talo, 6.10. klo 18.00 Kaupungintalon juhlasali, 6.10. klo 20.00 Helsingin kaupunginmuseo, vapaa pääsy. 7.10. klo 14.00 Ateneum-sali, 15 / 13 € tai museokortti, 7.10. klo 16.00 Helsingin taidemuseo HAM, 10 / 8 € tai museokortti.

Lisää syksyn tarjonnasta: helsinginkaupunginorkesteri.fi

Teatteria ja sirkusta

Stella Polaris rakastuu

Improvisoitu romanttinen komedia rakastuneista ja heidän ensitapaamisestaan, jossa komellukset seuraavat toinen toistaan. Lavalla nähdään improvisoimassa Stella Polariksen loistavia näyttelijöitä. Iltaesitys on pidempi kuin vastaava iltapäivänäytös. Liput: 10,50 € (iltapäivä) / 16,50 €, 19,50 €, tai 21,50 € (ilta).

Malmitalossa 5.10. klo 15 ja 19.

Lisää syksyn tarjonnasta: malmitalo.fi

Kino Toivo

Kino Toivo keskittyy polttavia globaaleja kysymyksiä käsitteleviin elokuviin. Festivaalin pääteemoja ovat rasismi, köyhyys, tasa-arvo, pakolaisuus ja ihmisoikeudet. Ohjelmisto koostuu dokumenteista, lyhytelokuvista, kokoillan elokuvista sekä animaatioista. Vapaa pääsy.

Scandinavian International Film Festival Caisassa 26.–28.10.

Tarkempi ohjelmisto lokakuun alussa: caisa.fi

MetaCLOWNS

Teatteri Metamorfoosi tuo ensi-iltaan kuusi klovnisooloa, joiden lisäksi viikonlopun aikana nähdään menestystä niittänyt Regina D. Ding Dongin ja Usva Huun klovniduo esityksellään Entä Jos? –Klovnieriaa pakko-oireisuudesta. Liput 15 / 12 €.

Stoassa 6.10.–8.10.

Lisätietoja: stoa.fi

Kaaos Kaamos: Babel Glöm

Kansainvälinen, Ruotsissa kotiaan pitävä tuore nykysirkusryhmä on kuin yhteiskunta mikrokoossa: se nostaa, heittää, hyp-pää, pomppaa ja kiipeää. Hinta 15 / 12 € (ilta), 6 € (päivä).

Kanneltalossa 29.9. klo 19 ja 30.9. klo 14.

Lisää syksyn tarjonnasta: kanneltalo.fi

Lapsille

Lasten kaupungissa saa leikkiä

Lasten kaupungissa lapset ja heidän seuralaisensa pääsevät tutustumaan Helsingin historiaan itse koekillen ja yhdessä puuhaillen. Hyppää hevuskärryihin ja ohjaa laivasi suoraan 1700-luvulle tai tutki mummolassa 1970-luvun arjen esineitä ja katso televisiosista ajan suosikkiohjelmia! Vapaa pääsy.

Lisää syksyn tarjonnasta: helsinginkaupunginmuseo.fi

Kauhujen ilta kakaroille

Halloween saapuu Maunula-taloon! Luvassa on musiikkia, kauhutarinoita ja disko Metsäpurosalissa. Teemaan sopiva pukeutuminen on ehdottomasti sallittu! Pyhäinpäivän lastentapahtuma koostuu lapsiperheet puolestaan Stoaan karmean hyvien keikkojen, työpajojen ja yllätysohjelman äärelle. Molempiin vapaa pääsy.

Maunulatalossa 3.11. klo 18–22.
Stoassa 4.11. klo 12–15.

Lisää syksyn tarjonnasta: maunulatalo.fi, stoa.fi.

Liikuntahulinat

Liikuntahulinoissa alle 9-vuotiaat lapset perheineen liikkuvat monipuolisesti. Liikuntahulinoihin ei tarvitse ilmoittautua ennakoon,

mukaan sisäliikuntavaatteet ja -kengät. Hinta 3,50 € aikuiset, lapset maksutta.

Liikuntamylyssä sunnuntaisin 1.10.–26.11. klo 9.00–10.45. Maunulan liikuntahallissa lauantaisin 28.10.–25.11. klo 9.00–10.30.

Lue lisää: hel.fi/liikuntahulinat

Supersuosittu Muumipäivä

Muumitapahtuma saa uusinnan pikkuleisön pyynnöstä. Musisoi Nuuskamuikkusen teltassa, ihastele Niiskuneidin aarteita tai puukeudu Haisuliksi! Vapaa pääsy.

Pohjois-Haagan kirjastossa 20.9. klo 14–19.

Lisää kaupunginkirjaston syksystä: helmet.fi

Tubemiitti Malmitalolla

Tubemiitissä tubettajat haastetaan erilaisiin nuorten suunnittelemiin tehtäviin ja pääset tapamaan heitä M&G- ja valokuvauspisteillä. Tarkempi ohjelma ja tubettajat julkistetaan syyskuun aikana. Vapaa pääsy.

Malmitalossa 6.10. klo 18–21.

Lue lisää: koillispulssi.munstadi.fi

Räppäritkin lukevat!

Gasellit-yhtyeen Hätä-Miikka ja Päkä saapuvat vieraaksi Toivoa

kirjallisuudesta -iltaan. Mikä on heidän voimakirjansa? Vapaa pääsy.

Oulunkylän kirjastossa 21.11. klo 18.

Lue lisää: helmet.fi/toivoa

K-pop tulee Gloriassa!

Suomen kuumin K-pop-tapahtuma KDC järjestetään kulttuuriareena Gloriassa, jossa tanssiryhmät esittävät covereita K-pop-bändien kappaleista.

Kulttuuriareena Gloriassa 14.10. klo 16.

Lisätietoja: gloria.munstadi.fi

Nuorille

Nuorten viikko Anna mun olla!

Viikon aikana pureudutaan elämään, pelkoihin, kauneuteen, välittämiseen ja rohkeuteen. Mukana myös nuorten ja ikäihmisten catwalk-tapahtuma ja skeittitapahtuma Caisassa ja Annantalossa. Vapaa pääsy.

Caisassa ja Annantalossa 9.–14.10.

Lisää syksyn tarjonnasta: caisa.fi, annatalo.fi

Näyttelyitä

Nautinto

Anna Retulaisen, Elina Merenmiehen ja Jukka Korkeilan yhteisnäyttely Nautinto koostuu kolmen voimakkaan taidemaalarin tuotannosta 1990-luvun alusta nykypäivään. Liput: 10 / 8 €, alle 18-v. 0 €.

Helsingin taidemuseossa 25.8.–12.11.

Lisää syksyn tarjonnasta: hamhelsinki.fi

Helsexinki – tarinoita ihmisydestä

Mitä jos seksi ei muiden mielestä kuuluisi sinulle? Tai jos et saisi rakastaa ketä haluat? Helsexinkinäyttely haastaa pohtimaan, kenellä on oikeus olla oma itsensä ja kuka saa äänensä kuuluviin. Vapaa pääsy.

Helsingin kaupunginmuseossa 28.1.2018 asti.

Lisää syksyn tarjonnasta: helsinginkaupunginmuseo.fi

Ruiskumestarin talo vie menneisyyteen

Tule tutustumaan helsinkiläisen pikkuporvariston elämään 1860-luvulla. Kruununhaan kivitalorivistöjen kätkemä kanta-kaupungin vanhin puurakennus, Ruiskumestarin talo, on sisustettu ruiskumestari Alexander Wickholmin perheen kodiksi romanttisine saleineen ja kotoisine keittiöineen. Vapaa pääsy.

Lisää Ruiskumestarin talosta: ruiskumestartalo.fi

”Minun silmin Sinun silmin -ohjelma opettaa, miten voi toimia, kun vastapuoli ärsyttää. Jokainen tarvitsee ristiriitojen ratkaisutaitoja”, toteaa koordinaattori ja tutkija Anneli Portman.

Katseet laveammiksi

TEKSTI JA KUVA PÄIVI ARVONEN

VIHAPUHEEN, ääriajattelun ja vastakkainasettelun torjuminen on erittäin ajankohtainen yhteinen haaste. Helsinki on alkanut tehdä töitä ennakoivasti ennen kuin rasismista, erilaisuuden pelosta tai ryhmien välisestä enakkoluuloista juontuvat konfliktit räjähtävät käsiin. Nuorisotyön ja koulumaailman tarpeisiin 13–19-vuotiaille on räätälöity Minun silmin Sinun silmin -ohjelma.

”Tavoitteena on päästä irti mustavalkoisesta ajattelusta, laajentaa maailmankuvaa ja oppia katsomaan maailmaan toisen ihmisen näkökulmasta kadottamatta omia arvojaan ja identiteettiään. Pohjimmiltaan kyse on ihmisenä kasvamisesta”, sanoo ohjelman koordinaattori **Anneli Portman**.

Portman on arvotutkija ja sosiaalipsykologiasta Helsingin yliopistossa väitellyt tohtori, joka on tutkinut myös erilaisten suomalaisten ryhmien käsitteitä toisistaan.

”Mitä enemmän yhteiskunnassa on vastakkainasettelua, sitä enemmän tästä ohjelmasta on hyötyä. Minusta on mahtavaa, että Helsingin kaupunki panostaa etukenossa tulevaisuuteen. Ohjelman

hedelmät näkyvät 5–10 vuoden viiveelläkin, vaikka opittua voi soveltaa käytäntöön heti.”

Kyse on myös demokratiakasvatuksesta, joka auttaa ihmisiä toimimaan yhdessä.

”Jokainen hyötyy siitä, että oppii ilmaisemaan mielipiteitään rakentavasti ja saa konkreettisia ajattelun ja toiminnan välineitä arjen ristiriitailanteiden ratkaisuun”, korostaa Portman.

MINUN silmin Sinun silmin -ohjelman taustalla on vuosien tutkimus- ja kehittämistyö. Helsinkiin malli on räätälöity Helsingin kaupungin ja Cambridgen yliopiston yhteistyönä.

Ohjelma pohjautuu Cambridgen yliopiston kehittämään, monien tieteenalojen osaamista yhdistävään vihapuheen, ääriajattelun ja vastakkainasettelun torjuntaan tähtäävään ICTThinking -metodiin. Sitä on sovellettu tuloksellisesti eri kohde-

”Tavoitteena on oppia katsomaan maailmaa toisen näkökulmasta.”

ryhmille ja ikäluokille muun muassa Englannissa, Keniassa, Bosniassa ja Ruotsissa.

”Osallistujille tarjotaan mahdollisuus harjoitella turvallisessa ympäristössä ristiriitailanteiden ratkaisemista. Kun oppii ilmaisemaan itseään rakentavasti, omanarvontunto nousee ja pysyy rauhallisena ristiriitailanteissa”, toteaa Portman.

Ohjelmaan kuuluu kahdeksan 90 minuutin eli kahden oppitunnin ryhmäkokousta, joiden välillä osallistujille annetaan kotitehtäviä. Tavoitteena on käynnistää tänä vuonna kahdeksan ryhmää, joista puolet toimii nuorisotaloilla ja puolet kouluissa.

OHJELMA on ilmainen Helsingin kouluille ja nuorisotyölle. Toistaiseksi on koulutettu ohjaajiksi nuorisotyöntekijöitä, kuraattoreita, psykologeja ja järjestöjen edustajia. Seuraava koulutus alkaa loka-kuussa. Ohjelman laajentamisesta Helsingin ulkopuolelle on tullut jo paljon kyselyjä.

Hanketta rahoittavat Helsingin kaupunki sekä opetus- ja kulttuuriministeriö ja siitä vastaa kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikkö. ■

Lisätietoa: www.misi.hel.fi

Ohrapuurosta kasvisto

TEKSTI HETA ÄNGESLEVÄ KUVAT KIMMO BRANDT

Malmin peruskoulun seitsemäsluokkalaisten Erin Alkhlelin (vas.), Noora Ljungbergin ja Julia Puittisen mielestä lahnapuikot ovat ihan ok, mutta ohrapuuro maistuu paremmalta.

Helsingiläisten koululaisten suosikkiruokia ovat pinaatti-ohukaiset, kalapuikot ja jo 1960-luvulta ruokalistalla ollut ohrapuuro. Nyt lautasilta löytyy myös kasvispizzaa.

VIIME keväänä ruokapalvelupäällikkö Airi Rintamäki Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta sai työpöydälleen monisivuisen vetoomuksen. Siinä luki: ”Meidän koulu haluaa vaihtaa kasvispyttipannun toiseen ruokaan.” Allekirjoittajina olivat Elli, Iida, Kerem sekä 261 muuta Suutarilan ala-asteen oppilasta.

”Se oli ihan loistava vetoomus”, Rintamäki sanoo.

Hän suunnittelee osaltaan Helsingin kaupungin koulujen ja oppilaitosten kouluruokia. Ruoat tuottaa pääosin Palvelukeskus Helsinki. Myös siellä reagoidaan ehdotuksiin, kertoo kehityspäällikkö

Eeva Saarinen.

”Teemme tarvittaessa muutoksia ja jopa ruokien vaihtoja kesken lukuvuoden”, Saarinen kertoo.

Nimien kerääminen Suutarilassa toden totta kannatti – tänä syksynä ei kasvispyttipannua enää koulujen ruokalistoilta löydy.

Lähtökohtaisesti oppilaiden ei kuitenkaan tarvitse kirjelmöidä kouluruoista vastaaville, vaan he pääsevät vaikuttamaan ruokiin muutenkin. Keväällä 14 koulussa oppilaiden ja opettajien yhteiset ruokaraadit maistelivat ja antoivat palautetta uusista kasvisruoista. Ruokia kehitettiin palautteen perusteella ja raatilaist saivat kertoa, halusivatko he ruoan ruokalistalle.

Tänä syksynä Palvelukeskus Helsingin ruoka-

listalta löytyykin 35 kasvisannosta, joista kahdeksan on kokonaan uusia ja suurin osa raatilaisten maistamia.

”Soijabolognese-tomaattipizzasta povaamme hittiä. Katsotaan miten käy! Uutena listalla on myös esimerkiksi härkäpapupihvejä, vegepuikkoja, bataatti-kurpitsasosekeittoa ja kukkakaalijuustokroketteja”, Rintamäki kertoo.

Kasvisruoka on ollut Helsingin kaupungin koulujen ja oppilaitosten päivittäinen ateriavaihtoehto kaikille halukkaille vuodesta 2007 lähtien. Vuonna 2010 kaupunginvaltuusto päätti viikoittaisesta kasvisruokapäivästä.

”Silloin tällöin oppilaat toivovat kasvisruokapäivän poistamista. Olemme ratkaisseet asian niin, että kasvispäivänä toinen tarjottavista ruoista on op-

rtilloihin

Ruokapalveluesimies Marjo Alanne tarjoilee kouluruokaa Malmin peruskoulussa 300 oppilaalle päivässä.

pilaille erityisen mieluinen, esimerkiksi kasvistortillat ja pinaattiohukaiset”, Rintamäki sanoo.

HELSINGIN kaupungin kouluissa ja oppilaitoksissa syö päivittäin 55 000 ruokailijaa, ja Palvelukeskuksen keskuskeittiössä valmistetaan arkipäivisin 4 000–12 000 kiloa ruokaa riippuen muun muassa siitä onko tarjolla esimerkiksi hernekeittoa vai pihvejä.

Valtaosassa kouluista on kuumennuskeittiö, joissa kuumennetaan esimerkiksi pääruokana tarjottavat laatikot ja murekeruoat, jotka tulevat Pakkalan keskuskeittiöstä Vantaalta. Koulun keittiössä kypsennetään myös peruna, pasta tai riisi. Myös salaattit ja kylmät kastikkeet valmistetaan kouluruokalassa.

ERÄÄNÄ alkusyksyisenä perjantaina Malmin peruskoulussa ruokalan ovi käy tiuhaan. Kello on 11 ja lounastauko on juuri alkanut. Oppilaiden jono kiemurtelee linjastoa kohti. Tarjolla on perunoita, lahnapuikkoja ja salaattia.

Seitsemäsluokkalaisten Noora Ljungberg, Erin Alkhel ja Julia Puittinen näyttävät syövän lounasta hyvällä ruokahalulla.

”Tämä on ihan ok. Ei lempiruokaa, mutta syötävää”, Ljungberg sanoo.

”Monta vuotta sitten kuulosti ihan vitsiltä, että koulussa voisi olla jotain lahnasta tehtyä tarjolla.”

Maksuton ateria kaikille

SUOMESSA jokainen esi- ja peruskoulun oppilas sekä lukion ja ammatillisen perusasteen opiskelija saa oppilaitoksessaan maksuttoman kouluaterian. Suomi oli ensimmäinen maa, jossa säädettiin laki koulujen maksuttomasta ateriasta. Se tapahtui vuonna 1943 ja laki astui voimaan 1948. Helsingissä maksuttomuus toteutui jo vuonna 1943.

Helsingin ruokapalvelut täyttää tänä vuonna sata vuotta. Nykyään Palvelukeskus Helsingin nimellä toimiva organisaatio on mukana 100 000 ruokahetkessä päivittäin ja toimii kumppanina Helsingin kaupungin kouluissa ja päiväkodeissa, monipuolisissa palvelukeskuksissa, palvelutaloissa sekä sairaaloissa.

Lisätietoa: www.hel.fi/palvelukeskus

”Jos ohrapuuro otettaisiin listalta pois, veikkaan että koululaiset nousisivat barrikadeille.”

Muut nyökyttelevät. Varsinaisia parannusehdotuksia ei kolmikolla ole, joskin Puittinen huomauttaa, että koulun kasvisruoka maistuu toisinaan oudolta ja saa hänen puolestaan jäädä linjastolle.

Kehityspäällikkö Saarinen kutsuu lahnapuikkoa eräänlaiseksi ”bravuuriuotteeksi”, jota on hiottu ja kehitetty pitkään. Ensinnäkin se tarjottiin oppilaille erityisenä teemapäivänä lahnapuikun muodossa, mutta nyt se on vakiintunut perunan kanssa tarjotavaksi puikoksi.

”Monta vuotta sitten kuulosti ihan vitsiltä, että koulussa voisi olla jotain lahnasta tehtyä ruokaa tarjolla, sitähän pidettiin roskakalana. Mutta tuotetta kehitettiin pitkään ja se on oikein pidetty ruoka ja samalla vastuullinen valinta ruokapöytään”, Saarinen sanoo.

KUN seitsemäsluokkalaisten kysyy lempiruokaa, tulee vastaus kuin yhdestä suusta: ”Kalapuikot. Ohrapuuro.”

Ja kun tähän lisää vielä pinaattiohukaiset ja kasvistortillat, ollaan aika lähellä helsinkiläisten koululaisten lempiruokien kärkeä.

”Ensimmäinen ruokailijakysely tehtiin helsinkiläisissä kouluissa vuonna 1984. Siitä lähtien kärkipaikoilta ovat löytyneet kalapuikot, pinaattiohukaiset ja lihamakaronilaatikko. Ohrapuuroa on tarjottu monelle sukupolvelle 1960-luvulta lähtien ja se maistuu yhä oppilaille. Jos se otettaisiin listalta pois, veikkaan, että koululaiset nousisivat barrikadeille”, Rintamäki sanoo.

”Ohrapuuro keitetään Pakkalan keskuskeittiössä suurissa kattiloissa ja sitä haudutetaan monta tuntia. Luulen, että sitä parempaa puuroa ei koti-keittiössäkään saa. Se on todella monen suosikki-ruokaa”, Saarinen jatkaa.

Rintamäki muistuttaa, että kouluruoka on arki-ruokaa. Vuosikautia on ollut selvää, että tarjottava ruoka on ravitsevaa ja monipuolista. Nykyään kiinnitetään erityistä huomiota ruoan mieluisuuteen, ulkonäköön ja tunnistettavuuteen.

”Oppilaat haluavat tietää, mistä raaka-aineista ruoka on tehty”, Saarinen sanoo.

ARKEEN mahtuu myös ripaus juhlaa. Kouluruoossa se näkyy teemaviikkoina ja juhlapyhien huomioimisena. Joulun, pääsiäisen ja vapun lisäksi itsenäisyyspäivä näkyy lautasilla. Tänä vuonna Suomi 100-vuoden kunniaksi on luvassa jotain erityistä.

”Oppilaille tarjotaan kolmen ruokalajin ateria, siitä tulee hieno päivä”, Rintamäki ja Saarinen suunnittelevat. ■

Lisätietoa: www.hel.fi > Päivähoito- ja koulutus > Perusopetus > Kouluruokailu ja Ruokalistat

Yksi yhteinen Helsinki

Kun käytössä on vain yksi yhtenäinen ilme, tunnistaa kaupungin helpommin, kertoo asiantuntija **Ulla Pietiläinen** kaupungin elinkeino-osastolta.

① Mitä työhösi kuuluu?

Olen ollut vuodesta 2016 suunnittelemassa ja viemässä eteenpäin Helsingin kaupungin brändi- ja markkinointistrategiaa. Viimeisimmän vuoden olen työskennellyt projektipäällikkönä kaupungin visuaalisen ilmeen uudistamisprojektissa. Lisäksi työhöni kuuluu esimerkiksi se, miten Helsinkiä muotoilukaupunkina markkinoidaan ja viestitään etenkin kansainvälisesti.

② Miten päädyit alalle?

Halusin vaatesuunnittelijaksi, mutta en osannut piirtää. Halusin kuitenkin olla tekemisissä luovan suunnittelun kanssa, joten hakeuduinkin töihin designtoimistoihin.

Ennen kuin tulin töihin Helsingin kaupungille työskentelin 11 vuotta Lontoossa brändi- ja design-toimistoissa projekti- ja asiakkuusjohtajan tehtävissä. Suomeen palattuani toimin jonkin aikaa myös yrittäjänä: loin kontakteja ja kansainvälistä kysyntää helsinkiläisille luovan alan osaajille.

③ Miksi Helsingin visuaalinen ilme haluttiin uudistaa?

Helsingillä ei ole ollut koko historiansa aikana yhtenäistä ilmettä. Aiemmin virastoilla, palveluilla ja hankkeilla oli omat ilmeensä – versioita oli satoja. Kun meillä on yksi yhtenäinen ilme, säästetään sekä kustannuksia että aikaa kun kaikki eivät suunnittele omia visuaalisia versioita omiin tarpeisiinsa. Helsingin on myös erotettava kansainvälisessä kilpailussa – tänne täytyy houkuttaa matkailijoita, investoijia ja osaajia. Vaakuna ei riitä erottamaan meitä muista kaupungeista.

KUVA MARIA VÄÄNÄNEN

Kaupungin uusi ilme on jo nähtävissä esimerkiksi kaupungin ulkomainoksissa, Ulla Pietiläinen sanoo.

④ Millainen Helsingin uusi visuaalinen ilme on?

Rohkea, kiinnostava ja moneen taipuva. Suunnittelua on koko ajan ohjannut ajatus yhdestä yhtenäisestä Helsingistä. Visuaalisen ilmeen väripaletissa on 14 vaihtoehtoa ympäröivästä kaupungista: on muun muassa sporan vihreää, Suomenlinnan vaaleanpunaista, bussien sinistä, tiilenpunaista. Vaakunaa ei unohdeta, vaan sitä käytetään edelleen juhlallisissa tilaisuuksissa.

⑤ Miten uudistus näkyy kaupunkilaiselle?

Jo nyt kaupunkilaiset ovat nähneet uutta ilmettä vaikkapa kaupungilla mainostauluissa ja liikuntapaikkojen mainoksissa. Jatkossa Helsingin kaupungin visuaalinen ilme tulee kaikkiin kaupungin lomakkeisiin, viestintään, kirjastoihin – kaikkialle. Kaupunkilaisen on helppo huomata, kuka palvelun tai hankkeen tarjoaa. Tulevaisuudessa uusi visuaalinen ilme otetaan mukaan esimerkiksi kaupungin rakennuskohteisiin niiden suunnittelusta saakka.

⑥ Millaisia terveisiä lähetät kaupunkilaisille?

Ottakaa kaupunki haltuun! Käykää tutustumassa uudistettuun digitaaliseen My Helsinki -palveluun (myhelsinki.fi). Se kokoaa yhteen osoitteeseen sekä kaupungin elämyksellisen että elinkeinopuolesta kertovan sisällön. Kaupunki avautuu ihan uudella tavalla siellä.

HETA ÄNGESLEVÄ

📍 AJANKOHTAISTA

KUVA JUSSI HELLSTEN

Innovaatiokaupungit kisaavat

HELSINKI on mukana Innovation Capital (iCapital) -kisan finaaliassa. Euroopan komission kilpailussa etsitään parasta Euroopan kaupunki-innovaatioekosysteemiä. Helsinki profiloituu innovaatiokaupungiksi muun muassa Fiksun Kalasataman ja älyliikennekoekilujen kautta.

Muut finalistit ovat Aarhus, Berliini, Kööpenhamina, Nizza, Pariisi, Tallinna, Tampere, Tel Aviv ja Toulouse. Voittaja valitaan marraskuussa Lissabonissa. Palkinto on miljoona euroa.

Elämänlaatuvertailun yhdeksäs

HELSINKI ylsi The Economist -lehden *The Global Liveability Report 2017* -elämänlaatuvertailussa yhdeksännelle sijalle kuten viime vuonna. Helsinki oli ainoa pohjoismainen kaupunki kärkikymmenikössä.

Vertailussa arvioitiin 140 kaupunkia ympäri maailmaa. Arviointitekijöinä olivat muun muassa maan turvallisuus, infrastruktuuri, koulutus, terveydenhuolto, kulttuuri ja ympäristö. Vertailun ykkönen oli Melbourne.

KUVA JUSSI HELLSTEN

Some yhdistää kaupunginosia

KAUPUNGINOSIEN Facebook-ryhmät ovat laajentaneet helsinkiläisten sosiaalisia verkostoja, kertoo kaupunginkanslian selvitys. Lähes kaikilla Helsingin kaupunginosilla on omat Facebook-ryhmät.

Ryhmät jakautuvat kahteen pääkategoriaan: keskusteluryhmiin ja alueellisiin Facebook-kirppisiin. Keskusteluryhmissä on yli 100 000 ja kirppisryhmissä yli 300 000 käyttäjää.

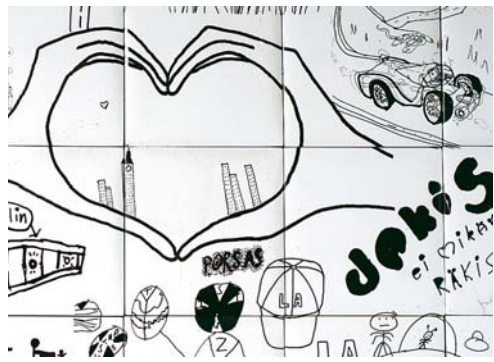

Synttärifulinaa Jakomäessä

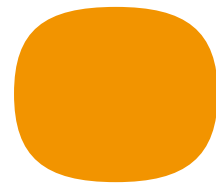
JAKOMÄEN 50-vuotissynttäreitä vietetään lauantaina 30.9. Kotipolkukierrokset lähtevät kello 11 ja 16 kirjastolta. Korttelidraama aloitetaan asukastalo Puna-hilkan edestä kello 14. Jakomäen aukiolla ideoidaan arkkitehtien kanssa aluetta kello 12–16, kirppistellään kello 12–17 ja nautitaan esityksistä sekä tanssitaan kello 17–19.

Lapsille ja nuorille on liikuntahulinat kello 14–17 yläkoululla. Nuorisotalolla kello 13–16 Vieno Motors tekee kukka-asusteita kaupunkilaisille ja Lähiöpuutarhan kanssa valmistetaan yrttiteetä. Lähiötuvassa on tiffany-näytöksiä ja kahvio kello 10–14. Alakoululla on esillä peruskoulukuvia kello 10–14, nuorisotalolla nuorisokuvia kello 13–16 ja kirjastossa videotretteja kello 10–16. Lisätieto: <http://jakomaki.munstadi.fi>

KUVA PEKKA PAIKKARI JA KARIN WIDNÄS

Menoksi

Kontulassa skeitataan iltayhteentoista.

KUVA KALLE KERVINEN

Toreilla piirretään taideseinään.

KUVA SMO K. KARISALO

Tapahtumatorien pöytälinat ovat asukkaiden koristelemia.

KUVA RIIKKA LAHDENSUO

Toritärpit

LÄHIÖFESTIN tapahtumatoreilla on maksutonta ohjelmaa, ohessa on tärpejä.

UOSAARESSA rakennetaan Meri-Rastilaa Minecraft-pelissä ja painetaan alueen siluetteja paitoihin ja kasseihin lauantaina 30.9. kello 10–14. Moninaisia Vuosaari-makupaloja tehdään työpajoissa kera taidekokin, satuhetken ja musiikin. Tapahtuma levittäytyy Mosaiikkitorin sillalle, Vuotaloon ja Vuosaaren lukioon (Vuosaarentie 7).

MALMITALOLLA (Ala-Malmin tori 1) ja Ala-Malmin puistossa houkuteltaan kävijät tanssimaan ja laulamaan yhdessä. Ohjelmassa on 30.9. kello 14–18 myös paikallisten valokuvanäyttely, nuorten katutanssia ja lähialueiden kirjailijoiden teoksia. Lapsia ilahduttavat Pellekaija Pumin konsertti ja mehuhetki pehmolelujen kanssa.

POHJOIS-HAAGAN yhteiskoulun (Pietari Hankaisen tie 6) tapahtumatorilla nähdään Fillariteatterin Makkarapiiretti-esitys, lauletaan yhdessä ja tavataan kirjasto-koira Hugo. Elävästä kirjastosta voi lainata kiinnostavia ihmisiä. Lapsia houkuteltaan liikuntahulinoihin ja aikuisiakin taikahiekkalaatikkoon. Ohjelmaa on sunnuntaina 1.10. kello 10–14.

HERTONIEMENRANNAN ala-asteella ja liikuntahallissa (Petter Wetterintie 5) voi 1.10. kello 14–18 tuunata matonkoteista ja luonnonmateriaaleista tulla. Markkinapöydiltä löytyy lähiruokaa, käsitöitä ja kirpparitavaraa. Pienille on liikuntahulinat ja Muumimuskari. Herttoniemen visiotyö käynnistetään Lähiöfestin aikana.

Tapahtumatoreilla syödään ulkona katoksen alla.

KUVA LAURI ROTKO

KUVA NCC/DOME OF VISIONS

Dome of Visionsissa ohjelmaa päivittäin.

Turistiksi kotikaupunkiin

ALLASBILEET Tappajahai-elokuvaa katsellen, kauneushoitoja yömyöhään, keskustelua kaupungin tulevaisuudesta ja monenmoista muuta tarjoilee Lähiöfest2017. Pääosiltaan maksuton tapahtuma levittäytyy kymmeneen lähiöön ja kaupunginosaan 25.9.–1.10.

”Vielä ehtii järjestää ja ilmoittaa mukaan lisää ohjelmaa”, kannustaa festivaalin vastaava tuottaja **Katja Lindroos** Egnahem media oy:stä.

Tapahtumapaikkoja ovat Herttoniemenranta, Jakomäki, Kalasatama, Kannelmäki, Kontula, Lautasaari, Malmi, Pohjois-Haaga, Siltämäki ja Vuosaari. Ohjelmaa tuottavat toimijat yhdistyksistä yliopistoon ja yrityksiin. Päätukija Helsingin kaupunki pystyttää neljä tapahtumatoria, joiden ohjelmaa esitellään viereisellä palstalla. Toreilla voi muun muassa piirtää taideseinään ja ruokailla yhdessä.

”Pitkien pöytien ja asukkaiden kuvittamien pöytälinojen ääreen voi tulla syömään eväitä tai ostaa purtavaa paikan päältä”, vinkkaa projekti-koordinaattori **Jenni Peisa** Helsingin

kaupungin lähiöprojektista.

Mahan saa täyteen myös Vuosaaren lukion pop-up-ravintolassa, jonka menun suunnittelee kokki **Harri Syrjänen**, toteutukseen osallistuvat opiskelijat ja tuotto lahjoitetaan helsinkiläisnuorille.

FESTIVAALIN aikaan esimerkiksi Lautasaari tulee tutuksi pyöräillen ja paikallinen taide Sähinä-galleriassa. Kontulassa skeitataan iltayhteentoista. Kannelmäen Olohuoneessa saa puolille öin kauneushoitoja ja pääsee takapihan saunaan – senkin jälkeen aamuun asti, kunhan ennakoilmoitautuu.

Kaupunkilaisia houkuteltaan käymään useilla alueilla kilpailulla, johon yritykset ovat lahjoittaneet palkintoja pyörähuollosta ravintola-aterioihin. Kisaan voi osallistua 30.9.–1.10. ottamalla kuvia tapahtumapaikoilta sosiaaliseen mediaan (#hoodshelsinki).

Tärkeitä festivaalin teemoja ovat kaupungin kehitys ja tulevaisuus. Tapahtumatorien maksuttomissa miniseminaareissa puhuttavat niin korkea

rakentaminen, kaupunkibulevardit kuin korjausrakentaminen ja Teuras-tamon päivittäin auki olevassa Dome of Visions -tilassa on esimerkiksi työpajoja arjen kestävästä valinnoista.

Avoimessa, mutta maksullisessa kaupunkiseminaarissa puolestaan kuullaan kansainvälisten huippuluentoisijoiden ajatuksia. Koko festivaali muistuttaa jokaisen kaupunginosaan tärkeydestä ja identiteetistä.

”Lähiö on jo sanana latautunut. Englanniksi puhutaan neutraalimmin neighbourhoodista, naapurustosta. Meillä on sympaattisia lähiöitä, ne ansaitsevat arvostusta”, toteaa Lindroos.

Tapahtuman nettisivuilta löytyvään karttapalveluun kerätään ohjelman lisäksi asukkaiden vinkkejä mielisistä paikoista.

”Yhä voi antaa ilmi kivoja paikkoja, olivat ne leipomoita, kahviloita tai luonnonpaikkoja. Tiedot jäävät sivuille, joten niitä voi käyttää myöhemminkin alueisiin tutustumiseen”, kertoo Lindroos.

TIINA KOTKA

KUVA LAURI ROTKO

Malmilla tanssitaan.

Lisätieto:
lähiöfest2017.fi,
#lähiöfest2017,
facebook.com/lahiofest2017,
Lähiöfest2017@OurHouseFI.

Kirjoista saa voimaa

MISTÄ kirjoista on saatu voimaa ja toivoa? Tunnetut ihmiset kertovat kokemuksistaan kirjastojen maksuttomissa Toivoa kirjallisuudesta -tahtumissa. Kirjastoasiakkaat ovat ehdottaneet vierailijoita, joita ovat esimerkiksi Esko Valtaoja (20.9. klo 18 Laajasalon kirjasto), Jarkko Martikainen (26.9. klo 18 Käpylän kirjasto), Leena Lehtolainen (28.9. klo 18 Etelä-Haagan kirjasto), Rosa Liksom (5.10. klo 18 Lauttasaaren kirjasto), Pelle Miljoona (24.10. klo 18 Viikin kirjasto), Jenni Haukio (26.10. klo 17 Pasilan kirjasto) ja Anna Kortelainen (2.11. klo 18 Pukinmäen kirjasto). Lisätietoa: helmet.fi/toivoa.

KUVA OTAVA / DORIT SALUTSKU

KUVA KUVIA PEKKA MUSTONEN

KUVA JUUKKA LARIOLA / URSIA

KUVA NADI HAMMOUDA

Sarkola Marskina

KAUPUNGINTEATTERI aikoo tuoda esiin uusia näkökulmia marsalkka Carl Gustav Emil Mannerheimista ja Suomen kylmävälistä vuosista niin kansalaissodan kuin talvi- ja jatkosodan aikana. *Mannerheim ja saksalainen suudelma* -näytelmässä Marskin saappaisiin astuu Asko Sarkola ohjaaja Kari Heiskasen ja käsikirjoittaja Juha Vakkurin saattelemana. Työryhmä lupaa yleisölle raflaavaa ja jännittävää koettavaa. Ensi-ilta on suurella näyttämöllä (Eläintarhantie 5) 25.10., liput 20–45 e, teatterin lipunmyynti p. 09 394 022, www.hkt.fi ja Ticketmaster p. 0600 10 800, ticketmaster.fi.

KUVA TAPIO VANHATALO

MUSEOT

Naisetkin saavat viikset museossa.

Kaikki on viiksin vonksin

KAUPUNGINMUSEON (Aleksanterinkatu 16) suosittu ja maksuttomat iltapäivätreffit jatkuvat keskiviikkoisin kello 14–15.30. Syyskuussa tutustutaan valokuvakokoelmiin ja lokakuussa pelataan nostalgisia pelejä.

Koululauluillassa lauletaan maakuntalauluja pulpeteissa istuen ja urkuharmonin säestyksellä. Laulattajina ovat musiikinopettajat **Kaisa ja Ari Pärnänen**. Yhteislaulutilaisuuteen 26.10. kello 18 on vapaa pääsy, mutta pulpetteja on rajallinen määrä, joten kannattaa saapua ajoissa paikalle.

Parrattomat saavat parran tai viikset maksutta museon Studio Vilgeförtiksessa taiteilija **Heidi Lunabbalta** 27.10. kello 14.30–18.30. Performanssia voi seurata vapaasti. Parta-asiakkaista otetaan muotokuva.

HAKASALMEN HUVILAN (Mannerheimintie 13 b) täyttävät lokakuussa seitsemän noin satavuotiaan helsinkiläisen elämäntarinaa ja muotokuvatkollaasia *100 ja rapiat* -näyttelyssä. Oheisluentoihin kuuluu esimerkiksi 21.10. kello 12–15 kuultava *Vanhuus ennen ja nyt*. Metropolian villa-aiheinen näyttely, työpajat ja muotinäyttös ovat 10.–12.10.

TYÖVÄENASUNTOMUSEOSSA (Kirstinkuja 4) on slangimuisteloja 14., 21., ja 28.10. kello 14.

MUSIIKKI

Ilmaiskonserttiin!

KAUPUNGIN TALON ilmaiskonserteissa esiintyvät 30.9. kello 14–15.30 Helsinginkadun sinfonieta, kapellimestari Veli-Antti Koivuranta ja solistina sellisti Johannes Teppo. 21.10. kello 16–17 kuullaan Sibelius-Akatemian laulukoulutuksen *Finnish Songbook 2017* teemalla "Uho". Suomalais-latvialainen Ziemeļmeita-kuoro, eläköityneiden suomalaisupseerien Kaaderilaulajat-kuoro ja Latvian Kansalliskaartin big band esittävät lauluja sota-ajoilta ja sotilaista 4.11. kello 13–15. Ei ennakkoilmoittautumista, paikkoja on 400 kuulijalle.

Musiikkia ja musiikista

VASTAUKSIA musiikista -konsertissa illan isäntä, toimittaja Matti Toivonen keskustelee musiikkitieteen professori Eero Tarastin kanssa. Keskustelua Vuotalossa siivittää Jani Lehtosen jousikvartetti, joka soittaa Joonas Kokkosen, Aulis Sallisen ja Einojuhani Rautavaaran musiikkia. Konsertti on 23.9. klo 17, liput 15/12 e, vuotalo.fi ja lippu.fi.

KUVA TIMO PYLVÄNÄINEN

KUVA VUOKKO SALO

Maria Ylipää

Suuria tunteita

NÄYTTÄLIJÄNÄ ja laulajana tunnettu Maria Ylipää tarjoaa trionsa kanssa vaihtuvia tunnelmia ja suuria tunteita konsertissa, jossa on niin estradi- ja teatterimusiikin klassikkoja kuin sävellettyä suomalaista runoutta. Esitys on Savoy-teatterissa 26.9. klo 19, liput 10–29 e, p. 09 310 12000 (pvm) tai Lippu.fi.

Jazzia ranskalaismaustein

RYTMILLISESTI kekseliäs Olavi Trio kohtaa jazzin merkeissä Malmitalossa ranskalaisen huipputrumpetisti Jean-Luc Cappozzon, joka tunnetaan vahvasta soundistaan. Olavi Triossa soittavat Teppo Olavi Hauta-aho – kontrabasso, Jari Olavi Hongisto – pasuuna ja Niilo Olavi Louhivuori – rummut. Esitys on 24.9. kello 17, liput 6,50 e, p. 09 310 12000 ja Lippupiste.

Jean-Luc Cappozzo

S niin kuin silakka

STADIN Silakkamarkkinat täyttävät taas Kauppatorin ympäristöineen herkuilla ja ohjelmalla 1.–7. lokakuuta. Yli 30 kalastajaa tuo tarjolle silakkatuotteita ja niistä valitsee mieluisimmat niin aikuis- kuin lapsiraatikin. Runsaaseen maksuttomaan ohjelmaan kuuluvat muun muassa Kauppatorin juhlateltassa 1.10. alkuillasta pyörähdeltävät Silakkatanssijaiset. Avajaispäivänä alueella on paljon ruokailupaikko-

Stadin Silakkamarkkinat

KUVA EETU AJANEN

KUVA KRISTA KELTANEN

ja. Lyypekinlaiturin ohjelmatelellä voi tapahtumapäivinä esimerkiksi katsella akvaariossa uivia Itämeren kaloja. Silakkamarkkinat ovat auki päivittäin kello 7–19, paitsi viimeisenä päivänä 7.10 kello 7–15. Lisätietoa: stadinsilakkamarkkinat.fi

Teinivuosien paljastuksia

PÄIVÄKIRJAKLUBEISSA kuullaan rehellisiä, hauskoja ja noloja paljastuksia teinivuosien päiväkirjoista. Suositun formaatti rantautuu kulttuurikeskus Caisaan. Afrikan päiväkirjojaan ja kirjeitään lukevat Risto K. Järvinen ja Tiina Lintunen. Risto asui nuoruudessaan pari vuotta Nigeriassa ja vuoden Keniassa. Tiina kävi työharjoittelussa Keniassa. Caisan Aulassa (Mikonkatu 17 C / Vuorikatu 14) 21.9.2017 kello 18–19 olevaan tilaisuuteen on vapaa pääsy.

Risto K. Järvinen

KUVA RISTO K. JÄRVINEN

Tiina Lintunen

KUVA TIINA LINTUNEN

TEATTERI

Pulpetti

Erialaista teatteria

HARVOIN Suomessa nähtyä Corporeal Mime -tyylisuunnan teatteria tarjoaa Stoaan *Pulpetti, tutkielma oikeaoppisuudesta*, joka kuvaa yksilön jäämistä ideologian jalkoihin ja toisaalta ideologian hänelle tarjoaman valmiin maailmankuvan tuomaa toivoa ja turvaa. Sanattoman teoksen on ohjannut ja siinä esiintyy näyttämötaiteilija Reetta Honkakoski, joka on erikoistunut Corporeal Mime -miimiin. Muut esiintyjät ovat Julia Johansson, Sonja Järvisalo, Josefin Karlsson, Liv Nordgren ja Freia Stenbäck. Esitykset ovat 4.–5.10. klo 19, liput 15/12 e, p. 09 310 12000 ja Lippu.fi.

Laatikon ulkopuolelta

KUVA DAVID AUGEROT

Femina Box **KANNELTALOS-**SA nähdään nukketatteria, fyysistä teatteria ja tanssia yhdistävä *Femina Box*, joka nauraa ihmisen koomisuudelle. Teatteri Skarabeen esitys johdattaa pohdittuun, mitä fyysisen olemuksen alta paljastuu ja mikä valintojamme ohjaa. Konseptin ja käsikirjoituksen tehnyt Linda Lemmetty myös esittää teoksen. Esityksajat ovat 8.9. klo 19 (ensilta) sekä 9.9., 16.9. ja 19.–20.9. klo 19, kesto 50 min, liput 15/12 e, varaukset 09 310 12000 sekä lippu.fi.

MUKSUILLE

KUVA MATEI POVSE

Pää alas, jalat ylös!

Arkikin ihan sirkusta

SIRKUSPERHEEN arki on kaukana tylsästä! Sirkusperhe liioittelee, kokee suuria tunteita ja värittää arjen rutiineja. Vauvojen ja taaperoiden on helppo samaistua hahmoihin. Sopii 3kk–6-vuotiaille. Kulttuurikeskus Caisan esityksen ohjaa, osin käsikirjoittaa ja näyttää Katja Kähkönen. Toinen esiintyjä on Outi Kautonen. *Pää alas, jalat ylös!* -esitys on 16.11. kello 10.–10.40, vapaa pääsy.

NÄYTTELYT

Naapurit, toverit

SUOMI ja Viro itsenäistyivät muutama kuukauden välein 1917 ja 1918, ja Viro palautti itsenäisyytensä vielä 1991. Maiden yhteneväisyyksiä ja eroja käsittelevät Virka gallerian näyttelyssä historian valossa ja taiteen keinoin nykytaiteilijat Alexei Gordin, Marja Helander, Flo Kasearu, Johanna Ketola, Karel Koplimes, Tatjana Muravskaja, Sepideh Rahaa ja Sanni Sepo. Näyttely *Silta – Terveisiä kahdesta tasavallasta* on esillä 13.10.2017–25.2.2018.

MUKSUILLE

Kuvittajien päivä

Unien ja kuvien maailmaan

NUKAHTAISITKO mieluummin Uppiksen talviunipesään kuin huijausherän sänkykauppiiaan antiikkivuoteeseen? Annantalon elämyksellinen näyttely *Unikudelmia* johdattelee kotimaisten klassikkoteosten ja uutuuskirjojen rikkaaseen unimaailmaan 15.9.–17.12., vapaa pääsy.

17.9. kurkistetaan kuvittajien maailmaan. Kello 12–13 kuvittajat kertovat työstään esimerkkien avulla ja lapset voivat kysellä heiltä. Päivän mittaan työpajoja vetävät **Ilja Karsikas, Jenni Rope, Matti Pikkujämsä, Jussi Kaakinen, Terhi Ekebon ja Nadja Sarell** (osaan työpajoista on ennakoilmoittautuminen). Heidän töitään on myös esillä kahvilassa 8.10. saakka.

Toisessa kerroksessa esitellään lastensuojelun lasten ja nuorten maailmaa *PIHALLA!*-näyttelyssä. Siihen liittyy avoimia työpajoja, jotka sopivat kaikenikäisille.

Syyslomaviikolla Taideneuvolassa on maksuttomia paperityöpajoja: 15.10. kello 13–15.30 ja 16.–19.10. kello 13–16. Aiheet vaihtelevat grafiikan painamisesta salaperäisen puutarhan rakentamiseen. Yli 3-vuotiaille, alle 9-vuotiaat aikuisen seurassa.

Lukijakilpailu

LUKIJAKILPAILUSSA kysytään tällä kertaa: **Mikä on kuvan sali ja missä se sijaitsi?**

Lukijakilpailun kuvassa oleva kaunis suuri sali ehti todistaa monia merkittäviä maamme tapahtumia ja oli vuosikymmenien mittaan monenlaisessa käytössä. Kuvassa vuodelta 1935 on salissa koontuneena Isänmaallisen Kansanliikkeen Hel-

singin paikallisosasto. Valitettavasti kulttuurihistoriallisesti arvokas sali purettiin 1960-luvulla.

VASTAUKSET pyydetään lähettämään 26.10. mennessä sähköpostilla (helsinki-info.lukijakilpailu@hel.fi) tai postitse (Helsinki-info, Lukijakilpailu, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki). Mainitsettehan pos-

tioitteenne mahdollisen palkinnon postittamista varten.

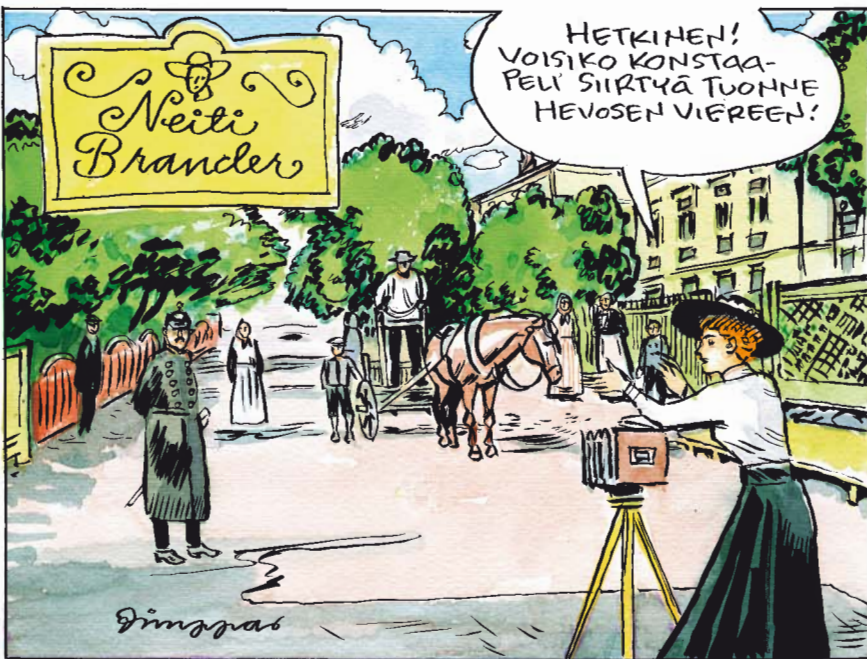
Vastaus viime kysymykseen

VIIME kysymyskuvassa oli venäläisten vallankumouksellisten joukko maaliskuussa 1917 Helsingin rautatieasemalla Rautatientorin puolella sijaitsevan "keisarillisen sisäänkäynnin" portailla.

Venäjällä maaliskuussa 1917 tapahtuneen vallankumouksen jälkeen levisivät levottomuudet nopeasti venäläisjoukkojen keskuuteen Helsingissä. Mielenoituksissa bolševikit kantoivat banderollejaan ja muutenkin kaduilla oli levotonta. Syksyllä alkoivat myös sotaväen väkivaltaisudet upseerimurhiin.

MARTTI HELMINEN

Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Kari Toppari** – onnittelumme! Kirjapalkinto on lähetetty voittajalle. Kiitos kaikille osallistuneille!

Timo Mäkelän sarjakuva *Neiti Brander* kertoo helsinkiläisestä valokuvaajasta **Signe Branderista** (1869–1942). Osa 10.

Livet är en fest

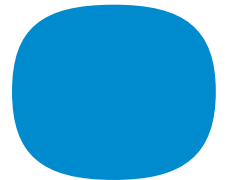
SPRUDLANDE kreativitet är den gemensamma nämnaren för Arbis och konstnären Cris af Enehielm som har äran att skapa nya konstverk som ersät-

ter Tove Janssons fresker som numera hör till HAM:s samlingar. af Enehielm kallar sitt verk Livet är en fest, och underbart festligt i sin färgsprakande livsglädje är målningen som har vernissage på Svenska dagen, 6.11 kl. 13. Öppet för alla!

FOTO HAM/HANNA KURÖRELL

Svenskasidor

Trivsel och trygghet. Bra skola, säger eleverna Charlie och Nelly i förgrunden, Gabriela och Alex i mitten med rektor Ann-Britt Bonns och Clara Lindqvist bredvid, och Ingrid överst håller med.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

För några veckor sedan inledde många elever och lärare i de svenska skolorna terminen i nya förhållanden.

NORSEN

Nyaste grundskolan i äldsta huset

REKTOR Ann-Britt Bonns lyser entusiasm där hon sitter på långbordet på skolgården, omringad av en handfull yngre och äldre elever och biträdande rektor Clara Lindqvist. Bonns är rektor för den nya Grundskolan Norsen, den största svenska skolan i Helsingfors i och med att femmorna och sexorna från både Cyganeus och Kronohagen nu går på Unionsgatan. Skola på Unionsgatan är visserligen inte nytt, Norsen är den äldsta fungerande skolhuset i Helsingfors och firade 150 år nyligen.

”Norsen har renoverats grundligt så det fysiska rummet är i gott skick, och de yngsta eleverna arbetar i klassrum som ligger trevligt på första våningen med närhet till biblioteket, slöjdsalen och toaletterna, medan eleverna i årskurs 6 har klassrum invid rektorskansliet. Vår tanke är att stå för en trygg skolmiljö från starten”, säger Bonns.

När beslutet att skapa Grundskolan Norsen, som består av tre enheter, Norsen, Cygnaeus och Kronohagens skolor, togs, kände en del föräld-

rar oro för att relativt små barn ska gå i en stor skola med tonåringar.

”Vi arbetar mycket för de yngsta och fäster stor vikt vid trygghet, stöd, lyhördhet, tolerans och jämställdhet. Norsen har hela trettio vänelever med uppdrag att finnas till de för yngre”, säger Bonns och tillägger att hon är glad att se att näromgivningen har tagit skolgården till sitt hjärta. Många spelar basket på gården på kvällen, andra utnyttjar långborderna för picknick på veckoslut.

I Norsen går 450 elever, men som

störst hade skolan över 1 000 elever. Gymnasiet verkar i Lönkans skolhus vid Tölötorg och heter Tölö gymnasium. En annan Tölöskola, Minerva fortsätter skolgången i exil i paviljonger vid Sandudds badstrand medan skolhuset på Apollogatan renoveras. Hoplaksskolans elever och lärare har å sin sida haft glädjen att återvända till skolhuset på Solnavägen medan skolarbetet i Botby sker dels i skolhuset, dels i paviljonger medan byggnaden renoveras grundligt.

FINLAND 100 ÅR

Får jag lov?

PARKETTEN i festsalen på Arbis har det perfekta glidet för en dansgala Finland 100 år till ära. En sjundrande dansgala med levande musik av Arbis sinfonietta som spelar allt från tango och fox till vals och chacha. Så ta på dig dansskorna och kom för att dansa. Känns dina danssteg osäkra så bjuder Arbis på en kortkurs där man kan repetera danssteg strax före dansgalan. Dansgala går 10.11 kl. 18–19.30, och dansskolan 16.45–17.45.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

ARMASFESTIVALEN

Balans, dans, drama för seniorer

BALANSBANA, novellkafé, drama och dans och så matdemonstrationer, föreläsningar, it-hjälp och bokprat med bland andra Merete Mazzarella (bilden) ingår i den allra första Armasfestivalen, en riksomfattande festival för seniorer och ett evenemang som ska bli tradition. I konceptet, med förebild i

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Storbritannien och Irland, medverkar flera organisationer, och på svenska och i Helsingfors är skådeplatsen Arbis som ska bägna av aktiviteter från kl. 12 till 16 lördagen 7 oktober. Bland arrangörerna finns staden Seta, församlingarna och Finlandssvenska synskadade.

I KORTHET

ARMAS I NORDHUSET

Den nya Armas-festivalen för seniorer går också i Nordhuset, 3.10 kl. 14 berättar Ståni Steinbock om kantele, Kalevala och Väinämöinen och 14.10 kl. 19 blir ljuder jazz med swing då Mosabacka Big Band med Ida Boucht som solist hyllar Ella Fitzgerald under en konsert inom ramen för Hurri-klubi.

DOCKSKÅPET OCH DESS VÅSEN

Professor emeritus, folklivsforskaren Bo Lönnqvist samtalar med dockhusbyggaren Marianne Thun-Ericsson om innehållet i hans verk Dockhusets hemligheter. Arbis 10.11 kl. 18.

DUBBEL – TRUBBEL

Det är temat då Benny Törnroos och Ami Aspelund tolkar svenska vis-sångaren Olle Adolphsson under en matiné i Nordhuset, 7.11 kl. 14.

25 ÅR FÖR ANNIKA CLEO

Artisten, levnadskonstnären och kreatören Annika Cleo firar 25 år på scenen med en föreställning i Nordhuset 9.11 kl. 19.

MAESTRO OCH LINDA LAMPENIUS

Violinisten Linda Lampenius medverkar genom samtal och musik hos Bettina Sägbo som värd på Hurriklubi i Nordhuset, 11.11 kl. 19.

NOVELKAFFER PÅ BIBLIOTEKEN

Höstens novellkaféer, samvaro kring en god novell, bokprat och kaffe går på biblioteken, alltid kl. 18–19.30 enligt följande: 28.9 Drumsö, 5.10 Munksnäs, 11.10 Tölö, 26.10 Drumsö, 2.11 Munksnäs, 8.11 Tölö, 23.11 Drumsö, 30.11 Munksnäs och 13.12 Tölö.

DEBATT OM MILJÖJOURNALISTIK

Naturens gröna tankar i blåa vågor – nas famn är tenat för en paneldiskussion om miljöjournalistiken förr, nu och i framtiden, på Richardsgatan bibliotek 17.10 kl. 18.

BUSHOLMEN

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Härligt hus. Anne Sandström och Helena Laxen på DOT, Egill Pålsson och Ville Kabrell på Viirus ger beröm åt Victoriakvarteret.

Kultur i samma hus

Visionen var att kvarteret Victoria skulle samla finlandssvenska aktörer inom konst och kultur. Nu tar teater, film och föreningar plats i huset.

SLAMMER och buller omringar fortfarande kvarteret Victoria på Medelhavsgatan på Busholmen, men flyttuljansgen är intensiv. Boende har etablerat sig i huset redan sedan in vintras, och i sommar har den ena svenskspråkiga institutionen efter den andra packat upp utmed en korridor på andra våningen.

"Vi är många, vi stöder varandras funktioner och finner synergier i samverkan", säger verksamhetsledaren för DOT, Anne Sandström.

DOT är Föreningen för Drama och teater, som startade 2006, och står bakom tidsresorna för skolor och daghem och ger genom interaktiv teater historiskt perspektiv på oli-

ka fenomen. Till höjpunkterna hör det årligen återkommande familjeprogrammet, Julstigen på Hertonäs gård. DOT utvecklar och skraddarsyr också projekt enligt tanken om att förena drama, pedagogik och samhällsutveckling.

"I och med att DOT nu inte bara har nytt kontor utan också en egen scen, Studio 2 med entré i anslutning till Teater Viirus, kan vi bredda vår verksamhet genom nya dramagrupper för unga och vuxna och så ska barngruppen Dottingarna från Annegården flytta till Victoria", tillägger producenten Helena Laxén. DOT håller öppet hus 15 september.

I korridoren med DOT verkar ock-

så Finlandssvenskt filmcentrum, Sydkustens landskapsförbund, Finlands Svenska Marthaförbund, Samarbetsförbundet kring funktionshinder, Sams, Finlandssvenskt samarbetsforum och ACE-production.

Och så har Teater Viirus sitt kontor i korridoren. Viirus första föreställning i huset är premiären på Mästaren och Margarita av Bulgakov. Regissören Egill Pålsson och kompositören Ville Kabrell som svarar för musiken i pjäsen är eld och lågor över den nya salongen.

"Akustiken är fenomenal, lokalerna fantastiska", är kommentaren. Också Klockriketeatern ska spela i teatersalongen.

Betania, Illern, Lilla Luckan

FAMILJE- OCH BABYKAFÉER-NA fortsätter och i höst gämler främst familjehuset Betania i Rödbergen, lekparken Illern i Hertons och så Lilla Luckan på Kampen. Bubbel i Stoa har slutat.

I Lilla Luckan har man breddat på utbudet, och varje tisdag går träffen nu på engelska för att man har noterat ökat intresse för och behov av ett forum för familjer som inte talar svenska. Samtidigt bjuder Lilla Luckan också på evenemanget Swedish

Sunday då barn och vuxna kan öva sin svenska varannan söndag och i samarbete med föreningarna Svenska.fi och Youth Against Racism in Finland. Helsingfors stads egen verksamhet för barnfamiljer fortsätter som tidigare i Illern och Betania med sångstunder, information om barnets uppväxt och utveckling, och givetvis tillfälle att umgås med och lära känna andra barnfamiljer. Mer info på www.hel.fi/svensksprakig-lekparksverksamhet respektive www.lillaluckan.fi.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

RICHARDSGATAN

Pappersprassel. Illustratören Maija Hurme arbetar helst med papper och pensel i stället för att teckna med hjälp av dator.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Bilder och böcker på parad

Allt vildare och allt roligare. Bilderboksparaden är festen då barn, föräldrar, författare och illustratörer sammanstrålar för att umgås kring bilderboken.

MAIJA HURME doppar penseln i en prosaisk plastburk och rör sedan runt på färgknappen i plåtskrinet med vattenfärger. Pappret är av högsta kvalitet och penseln löper över det. Småningom tar hennes gestalter och figurer plats.

”Jag föredrar att arbeta med pensel, färger och papper. Det ger en omedelbar känsla av resultatet. Men många av mina kollegor är väldigt duktiga på att teckna på dator”, säger hon. Hurme har bland annat illustrerat Rassel Prassel böckerna, Fladdermuspojken och hon har också tecknat Lasten oma vuosikirja som skild-

rar fester och flaggdagar, och som fick statens informationspris.

Hennes arbetsrum ligger på femte våningen i Kabelfabriken, i en lokal som hon delar med bland andra illustratörerna **Lina Bondestam** och **Jenny Lucander**. Rummet har glasväggar, inga fönster, är lagom trivsamt stökigt och som hon säger, ger arbetsro.

Hurme är trebarnsmamma, grafiker och illustratör, och en av flera som medverkar i bilderboksparaden, det gör till exempel även kollegerna i arbetsgemenskapen på Kabelfabriken, **Bondestam** och **Lucander**.

Initiativet till kavalkaden kommer från bibliotekarien, författaren och illustratören **Annika Sandelin**.

”2009 skulle jag komma ut med min andra bilderbok och saknade ett forum där barnboks-författare och illustratörer kan uppträda tillsammans och för en större publik”, säger Sandelin.

Paraden är en fest för vänner av bilderböcker, och skådeplatsen, Richardsgatan bibliotek fylls av en entusiastisk publik. Författarna och illustratörerna skildrar sitt arbete genom att gestalta sina verk. Paraden ordnas vartannat år, i höst den 18 november.

I KORTHET

KURRE SNOBB

Sanna Tahvanainen och Lena Frölander-Ulf kommer till Lilla Luckan för att berätta om sin nya bok *Kurre Snobb* och popcornen. Kurre är parkens snyggaste ekorre, och boken handlar om vänskap, fäfänga och frosseri. Lördag 30.9 kl. 13.

VEM SKA TRÖSTA KNYTTET?

Teater Kojan ger sagoföreställningen *Vem ska trösta Knyttet*, enligt Tove Janssons finstämda bok, både i Nordhuset och på Annegården. I Nordhuset är föreställningarna 17.10 kl 10 och kl. 18 och på Annegården anknyter man till Svenska dagen och veckan och spelar 5.11 både klockan 12 och 14.

BIGBANG OCH URKUL

Höstens ramsor och rim, ordlekar och rörelser, *Rimjam* för de minsta i familjen (barn upp till 5 år tillsammans med en vuxen), pågår på flera bibliotek och enligt olika teman under ledning av två ordkonstnärer. Programmet är följande:

7.10 kl. 11 Bigbang! iTölö bibliotek.
11.11 kl. 12 Kalas och konfetti i Malms kulturhus.
16.11 kl. 17 Urkul i Nordiska biblioteket på Kajsaniemigatan.
25.11 kl. 11 Kalas och konfetti i Östra centrums bibliotek.
Kl. 13 Urkul i Gamlasgården.
9.12 kl. 11 Big bang! I Richardsgatans bibliotek.

HÖNANS KALAS

Bokutgivningsfest med pussel, prat och högläsning med författaren och illustratören **Nadja Andersson** och kring hennes bok *Hönans kalas*. I Lilla Luckan 30.10 kl. 18.

JUL MED PETTSON OCH FINDUS

Härliga Pettson och hans finurliga katt Findus firar jul på Nordhuset, 24.11 kl. 18 då Barnens estrad underhåller hela familjen.

A youth work volunteer

Abdultawab Qaderzada wants to be deeper engaged in social issues.

ABDULTAWAB QADERZADA, aged 20, volunteers in youth work and wants to be deeper engaged in social issues. "I'm planning a campaign targeted at reducing all kinds of racism," he says. Preparing for the Matriculation Examination, his dreams include a home of his own and a career as a commercial pilot or fashion designer.

The young man's plans are sup-

ported by a new proactive campaign in Helsinki youth work and education to counter hate speech, extreme views and polarization before conflicts escalate.

Another project helps new immigrants on to a speedier path to employment through apprenticeship training and on-the-job learning. The project addresses the existing skills and experience of immigrants.

PHOTO PERTTI NISONEN

"Helsinki RobobusLine is part of the overall plan in Helsinki to increase public transport use," says Harri Santamala, pictured with a Sohjoa self-driving bus.

Self-driving bus to enter regular service

HELSINKI is a pioneer among cities worldwide in operating autonomous buses in regular traffic. Metropolia University of Applied Sciences has been testing self-driving buses with short-term experiments in the Sohjoa project since 2016 and is now about to move towards more established operation on Helsinki RobobusLine with scheduled service.

"Robobus will be used to study user experience, passenger behaviour and the long-term operability of self-

driving buses," says **Harri Santamala**, Metropolia's project director for the smart-mobility innovation hub. The goal is to create a commercially viable option for public transport in Helsinki.

Helsinki RobobusLine is a three-year project to be launched around the beginning of November 2017. It forms the mobility component of Helsinki's contribution to the mySMARTLife project that creates smart and energy-efficient urban solutions in Europe.

Read all these stories in their entirety and more: www.hel.fi/helsinki-info In English

Kaupungin piirteitä etsimässä

KUNNALLISPOLIITIKONAKIN aktiivisesti toiminut kauppaneuvos **Julius Tallberg** perusti vuonna 1917 "kaupungin kaunistamiseksi ja luonnon suojelemiseksi" Pro Helsingfors/ Pro Helsinki -säätiön. Rautakauppiaana ja kiinteistöalastajana menestyneen Tallbergin varoja saamme kiittää muun muassa eräästä Helsingin keskeisestä monumentista, **Felix Nylundin** Kolmen sepän patsaasta.

Satavuotias säätiö on tänä vuonna julkaissut sisällöltään ja ulkoisilta mitoiltaan mukanaan, kolmikielisen teoksen *Kaupungin piirteet*. Se on kirja, jota Helsingin harrastaja ei voi ohittaa.

Arkkitehti, taiteilijaprofessori **Juha**

Ilosen toimittama, upeasti kuvitettu kokonaisuus vie 240 sivullaan **Eliei Saarisen** kaupunkivisioista nykypäivän pilvenpiirtäjähankkeisiin ja historiallisista kartanomaisemista keskustan maanlaisille kävelyreiteille.

Käsitellyksi tulevat muun muassa liikenneverkko kaupunkikuvan muokkaajana, julkinen taide kaupunkitilassa ja dokumenttielokuvien Helsinki. Kirjoittajina on arkkitehteja, tutkijoita, kirjailijoita.

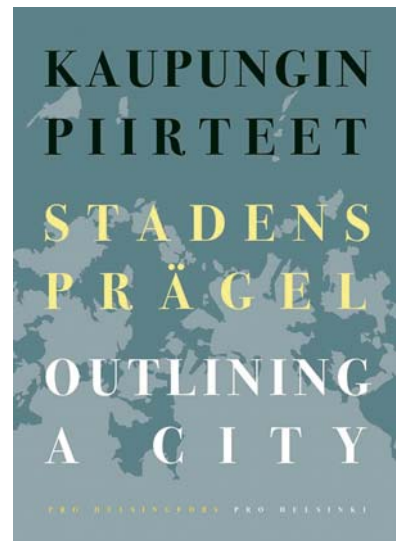
Asia-artikkelien ohella henkilökohtaisempaa näkökulmaa Helsinkiin tuovat lyhyet tekstit muun muassa **Otso Kantokorvelta, Jouko Aaltoselta, Vilhelm Helanderilta, Pentti Murolelta** ja

Laura Honkasalolta.

Jos tämän runsauden keskellä jotakin voisi vielä toivoa, se on ehkä jokin yllättävä, tavanomaisesta poikkeava perspektiivi. Arvovaltainen kirjoittajakunta on vahvasti miesvoittoinen ja pääosin melko kypsään ikään ehtinyt. Heidän näkemyksiään olisi kiinnostavaa peilata marginaaliin jääneiden naispuolisten kollegoiden tai erilaisten vähemmistöjen kaupunkikuvaan ja suunnitteluideoihin – siinä haastetta sitkeän säätiön seuraavalle satavuotiskaudelle.

RITA EKELUND

Juha Ilonen (toim.): Kaupungin piirteet – Stadens prägel – Outlining a City. Kustannusosakeyhtiö AtlasArt.

KUVA HSL

KUVA TOMMI TUOMI

KUVA HEMMO RÄTTYÄ

Syksyiset asiat tapetilla

1 Missä on menovinkkejä syyslomalle?

Kaupungin suomenkielisten peruskoulujen ja lukioiden syyslomaviikolla 16.–20.10. olevista tapahtumista saa tietoa esimerkiksi osoitteista hel.fi/tapahtumat, www.minnenyt.fi ja www.stadissa.fi sekä matkailuneuvonnasta (Pohjoisesplanadi 19, p. 09 3101 3300, 15.9. alkaen ma–pe klo 9–18 ja la–su klo 10–16, helsinki.touristinfo@hel.fi).

2 Mistä saa tietoa uusista ratikka- ja bussireiteistä?

Raitiovaunureittien muutoksista saa kootusti tietoa nettisivun www.hsl.fi alalaidan linkistä ”Uusi raitiolinjasto 2017” ja bussireittien muutoksista linkistä ”Koillis-Helsingin uusi bussilinjasto 2017”. Lisäksi auttaa Helsingin seudun liikenteen (HSL) asiakaspalvelu, p. 09 4766 4000 (ma–pe klo 7–19, la–su klo 9–17).

3 Minne voi viedä puutarhajätettä?

HSY:n Sortti-asetmille, jotka ovat avoinna arkinen kello 7–21. Puutarhajätteen hinta on 5 euroa kuormalta. Sortti-asetmat Helsingissä sijaitsevat Kivikossa (Kivikonlaita 5) ja Konalassa (Betonitie 3), lisätiedot osoitteesta www.hsy.fi.

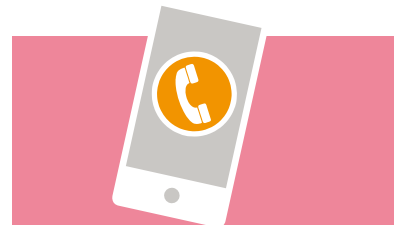
4 Mistä saa veneelle talvipaikan?

Helsingin kaupungilta veneiden talvisäilytyspaikkoja voi ostaa 15.9. alkaen. Kaupungilla on 10 nostojärjestyksessä täytettävää aluetta ja 5 ruudutettua talvisäilytysaluetta. Talvisäilytyskausi kestää 15.9.2017–10.6.2018. Lisätietoja saa nettisivulta (www.hel.fi > Kulttuuri ja vapaa-aika > Ulkoilu > Veneily > Talvisäilytys), venepaikkavarauksen numerosta 09 310 87900 arkinen kello 9–14 tai venepaikkojen varustamistosta (Paavo Nurmenkuja 1 E) arkinen kello 9–16.

5 Mitä teen kotiin tulleille hiirille ja hyönteisille?

Kelien kylmetessä esimerkiksi hiiret ja turkiskuoiraat voivat hakeutua sisälle. Ota silloin yhteys isännöitsijään tai kysy ohjeita kaupungin ympäristökeskuksen asumisterveysneuvonnasta, p. 09 310 15000 (ma, ke–to klo 9–12, ti klo 9–15 ja pe klo 9–12, ei tuhoeläinten torjuntapalvelua). Torjunta-aineita, loukkuja ja karkottimia voi ostaa tavartaloista ja rautakaupoista. Tuholais-torjuntayritykset auttavat tarvittaessa.

Tietoa Helsingin palveluista saa Virka-infosta Kaupungintalolta (Pohjoisesplanadi 11–13/Sofiankatu 1), avoinna ma–pe klo 9–19, la–su klo 10–16, www.virka.fi. Puhelin- ja chat-neuvonta (09 310 1111, www.hel.fi/neuvontachat) ma–to klo 9–16 ja pe klo 9–15. Palautteet kaupungin palveluista: helsinki.palaute@hel.fi. Maa-hanmuuttoneuvonta, p. 09 310 11112.

Yhteystietoja

NÄISTÄ paikoista saa neuvoja ja tietoa palveluista:

- ☎ **Helsingin kaupunki**, vaihde, 09 310 1691, www.hel.fi, Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13. Henkilöt ja toimipaikat: numerot.hel.fi.
- ☎ **Terveysneuvonta** 24 h/vrk, p. 09 310 10023 (tietoa Helsingin terveyspalveluista ja sairauksien hoito-ohjeita).
- ☎ **Hammashoidon ajanvaraus** arkinen klo 8–14, p. 09 310 51400. Varaukset ma–pe klo 14–21 ja la–su klo 8–21 numerosta 09 310 49999.
- ☎ **Kriisipäivystys** 24 h/vrk, p. 09 310 44222 (auttaa äkillisissä kriisitilanteissa, kuten läheisen kuoltua äkillisesti).
- ☎ **Sosiaalipäivystys** 24 h/vrk, p. 020 696 006. (Auttaa kun tarvitaan pikaisesti sosiaaliviranomaisen toimenpiteitä, esimerkiksi lastensuojelussa. Virka-aikaan palvelut saa ensisijaisesti oman asuinalueen perhe- ja sosiaalipalveluista.)
- ☎ **Seniори-info** ma–pe klo 8.30–12, p. 09 310 44556, seniori.info@hel.fi. Tietoa ikääntyvien sosiaalipalveluista saa arkinen myös oman asuinalueen sosiaali- ja lähityön yksiköstä: etelä, p. 040 3340 814; länsi, p. 09 310 47827; pohjoinen, p. 09 310 73949; itä, p. 09 310 46893 ja ruotsinkieliset, p. 09 310 44848.
- ☎ **HSL joukkoliikenne**, asiakaspalvelu, ma–pe klo 7–19, la–su klo 9–17, p. 09 476 64000.
- ☎ **Työllistymisen tuki**, Neuvonta TE-palveluista, p. 029 502 0700. Työllistymisen tuen toimisto, p. 09 310 32513.
- ☎ **Asuntopalvelupiste** Stadin asunnot, ma–ke ja pe klo 9–15, to klo 9–13, p. 09 310 13030.
- ☎ **Asunnottomien palvelut**, Hieta-niemenkadun neuvonta ja päivystys 24 h/vrk, p. 09 310 46628.

Metsäläinen kaupungistuu

MÄYRÄ ei ole vielä tavallinen näky Helsingissä, mutta toisaalta ei enää aivan harvinaisenaakaan.

Metsissä viihtyvää taapertajaa on havaittu kaupungin asvaltoituissakin osissa yhä useammin viime vuosien aikana. Yllättipä eräs mäyrä Kalliossa roskia vieneen asukkaana taloyhtiön roskakatoksessa oleskellessaankin. Pääsääntöisesti mäyrä kuitenkin väistää ihmistä.

Tarkkoja mäyrien lukumääriä ei tiedetä, mutta kaupunkiympäristön toimialan arvion mukaan ne laskettaisiin kymmenissä – siinä missä helsinkiläisiä citykettuja on jo satoja. Keski-Eu-

roopassa tämä iso näätäeläin on kaupunkilaistunut jo kauan sitten.

Parhaiten mäyrä viihtyy metsissä, joiden lähellä on myös peltoja ja niittyjä. Helsingissä parhaat paikat mäyrän kohtaamiseen löytyvät idästä: Viikistä, Vuosaaresta ja Östersundomista.

KAIKKIRUOKAISALLE mäyrälle maistuvat muun muassa pikkunisäkkäät, sammakot, kastemadot, vilja, marjat ja hyönteiset. Ronskilla otteella rikottu lahkannot kieliävät tämän petoeläimen ruokailuista.

Mäyrä nukkuu talviunta lokakuus-

KUVA ISTOCKPHOTO

ta huhtikuuhun ja valmistautuu talvehtimiseen rasvakerrosta keräämällä. Mäyrän talviuni on kevyempää kuin esimerkiksi karhun, ja ruumiinlämpö pysyy lähes samana ympäri vuoden.

Ilmaston lämpeneminen hyödyttää eurooppalaiseen ilmastoon tottunutta mäyrää.

Mieluiten mustavalkoinen taapertaja liikkuu ja etsii ravintoa iltahämmärisissä. Koira kannattaa pitää kytkettyinä mäyrämailla liikkeessä, sillä uhkarohkean koiran kohdatessaan mäyrä puolustautuu raapimalla vinosti pitkillä kynsilään.

HETA ÄNGESLEVÄ

Juttusarjassa esitellään Stadin kaupunkilaistuvia eläimiä. Juttua varten on haastateltu ympäristötarkastaja Raimo Pakarista ympäristökeskuksesta.

Ei kun menoksi

Jos kelit kylmenevätkin, ei niiden tarvitse jähmettää menoaluja. Tässä lehdessä on poikkeuksellisen paljon tapahtumia, myös ihan maksuttomia, joilla saa säpinää syysiltoihin. Helsingissä järjestetään esimerkiksi 10 kaupungin yhteinen Lähiöfest2017 ja paljon muuta! Teemasivuille 15–18 on kerätty vinkkejä vapaa-aikaan.

Lue lisää myös sivuilta 5–6, 23–25 ja 27–29.

HELSINKI-INFON kannen kuvittanut **Pirita Tolvanen** on helsinkiläinen kuvittaja, jolle syksy on vuodenajoista rakkain.

”Syksy on kaunis ja täynnä uusia alkuja ja vapauden huumaa. Halusin ottaa kuvitukseen mukaan liikettä ja iloa, tanssia ja syksyisen kaupungin aktiviteetteja. Vaikka valo vähenee, pimeästäkin löytyy kauneutta ja värejä. Helsingissä riittää tekemistä myös syksyllä, ja ainakin omalta listaltani löytyy vielä monia paikkoja, joissa en ole käynyt.”

Helsinki

